

Llobregós informatiu

NÚM 22 - FEBRER - MARÇ 2007

**AGRICULTURA I RAMADERIA
ECOLÒGIQUES
A CASA NOSTRA**

Núm 22 - febrer - març 2007
Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:
Antònia Balagué, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria
Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria
Morros, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL·LABORADORS HABITUALS
Roger Besora, Anna Martín, Montse Miquel, Marta
Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta,
Ramon Santesmasses, Montse Torné, Montse Vives

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO
Neus Andreu, Rosa M. Bergadà, Ramon Farrés, Mi-
guel Martínez, Gemma Martínez, Miquel Parramon, M.
Alba Puigpelat, Àngela Pujol, Marta Querol, Josep M.
Santesmasses, Mireia Torrens, Joan Vilà

Fotografia: Xavier Sunyer
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 12,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 2,30 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecolò-
gic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>
correu-e: info@llobregos.info

Membre de l'Associació Catalana
de la Premsa
Comarcal

és una publicació bimestral. Hi pot
participar i/o col·laborar tothom que
ho desitgi. El Consell de Redacció
no subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles, que en són els responsa-
bles. La Redacció manifesta que no està obligada
a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions

**Portada: A la Vall del Llobregós hi ha una de
poques explotacions d'agricultura i ramaderia
ecològiques de Lleida.**

Contingut

8

L'Associació de Dones Toraneses
inicia les seves activitats

13

De Prades a Pinós:
una caminada de tardor

15

Sanaüja: una celebració de Nadal
que fa poble

28

Patrimoni a la Vall: Santa Eulàlia de
la Molsosa i el Roser de Lloberola

30

Pessebres singulars a casa nostra:
una tradició que perdura

32

Història Natural de la Segarra: un
llibre imprescindible

3	Editorial
5	Noticiari
12	... de la Vall
20	La salut
21	Pedagogia
23	Agricultura ecològica
28	Patrimoni a la Vall
30	Pessebres singulars
32	Història Natural
34	Heràldica
35	Entitats
36	Treball voluntari
38	El ventilador
41	Agenda
42	Opinions
48	El temps
49	Passatemp
50	Des del balcó
51	No em feu cas
52	Llibres
53	La nostra cuina
54	Foto record

... i a més, suplement de regal:
el Còmic de la Premsa Comarcal

Editorial

Ja torna a estar al carrer un altre número de la nostra revista. Amb l'ànim d'oferir una informació dels nostres pobles i una panoràmica de les realitats i de les activitats que s'hi desenvolupen, aquesta publicació malda per mantenir-se fidel a la vocació de servei amb què va nèixer: servei a la cultura, servei al nostre territori, a la nostra història i, sobretot, a la nostra gent.

En aquest exemplar trobareu un extens reportatge sobre l'agricultura i la ramaderia ecològica que es dona en aquesta Vall del Llobregós, una de les primeres a instal·lar-se en les terres de Lleida. És aquesta una manera d'entendre el món rural que s'està obrint camí a tota Europa i li augurem un llarg futur per la sostenibilitat i el respecte a la salut i al medi ambient que comporta.

També hi trobareu les seccions habituals dels col·laboradors més asidus. No us perdeu l'apartat del Ventilador que, entre les anàlisis punyents i el sentit de l'humor, fa un retrat de la realitat del país.

A principis del segle passat una publicació propera a Igualada, de la comarca veïna de l'Anoia, donava notícies de la comarca de la Segarra en general i de la Vall del Llobregós en particular. En reproduïm un dels escrits i de tant en tant anirem publicant articles curiosos que donen idea de la visió de les nostres contrades ara farà quasi cent anys.

Per últim, volem agrair, amb el calendari de Cal Jaumet, el nombre cada vegada més gran de subscriptors amb què compta la nostra revista i també la fidelitat de tots els que d'una manera o una altra hi participeu.

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**COOPERATIVA
D'ARTESA**

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

**LA CASA DEL
PA I LA COCA**

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

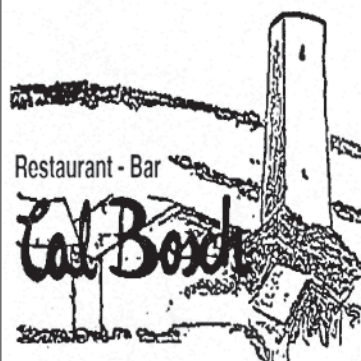
castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
peruqueria unisex
perfumeria
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

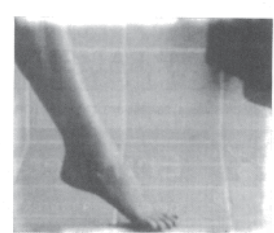

**FLECA
PASTISSERIA**
PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA
Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

Restaurant - Bar
Cal Bosch
Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardèvol de Pinós (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius

JOSEP ALARCON BERNAL
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la «calefacció ideal», permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana

tel. 973473405

Protagonistes de 70 anys

El passat dia 21 d'octubre vàrem celebrar la sisena trobada dels nascuts l'any 1936 de Torà i rodalies. La festa va consistir en una missa celebrada al Santuari de la Mare de Déu de l'Aguda, oficiada per mossèn Florenci Cases i mossèn Pau Bordera amb l'acompanyament del tenor Miquel Cobos que ens va emocionar a tots i a totes. Tot seguit ens vam desplaçar fins al restaurant Cal Bosch d'Ardèvol on vam dinar.

Tots els protagonistes que durant aquest any 2006 hem fet 70 anys juntament amb els nostres acompanyants vam tallar un gran pastís i tinguérem un petit obsequi. Tot plegat va ser una molt bonica festa que esperem poder anar celebrant any rere any.

Aprofitem l'ocasió per agrair a tota la gent que desinteressadament ens van ajudar a fer possible una festa tan lluïda. Moltes gràcies. *Joan Vilà, Ramon Farrés i Neus Andreu*

El pagès no pot entrar al tros

En lloc d'arreglar el ferm de la carretera i eixamplar algunes corbes, els tècnics de manteniment de la carretera B-300 (de Calaf a Pinós) es dediquen a posar tanques en llocs on no són necessàries i que, a més a més, impedeixen l'accés a les finques, on els pagesos hauran de proveir-se de mitjans aeris per poder-hi entrar.

Ramon Fitó

Actualització de la carta arqueològica de Torà

Tècnics contractats pel Consell Comarcal han comprovat els darrers mesos l'estat dels jaciments inclosos en la carta arqueològica de la Segarra feta fa més de quinze anys. Aquesta actuació té per objecte fotografiar i localitzar la situació GPS dels jaciments i comprovar el seu estat de conservació.

A Torà, membres de l'APACT van guiar l'arqueòleg Joan Ramon Rodríguez fins la balma de Cal Porta, un indret de difícil localització i accés, utilitzat com a recinte funerari col·lectiu fa uns 4.500 anys per l'home prehistòric. Durant l'excavació realitzada els anys 1990 i 1991 es van documentar les restes humanes corresponents a 25 individus, la majoria subadults de menys de 20 anys. Aquesta balma es troba en un excel·lent estat de conservació. *Xavier Sunyer*

Nou llibre de Josep Maria Solà

Josep Maria Solà (Calaf, 1961), col·laborador de LLOBREGÓS INFORMATIU, acaba de publicar el seu segon llibre titulat *"El somni de Grècia"*, un assaig en el qual analitza la fascinació que ha causat el llegat de la cultura grecollatina en la literatura catalana contemporània i europea. Anteriorment ja havia publicat la seva primera obra *"Llibre de les quatre metamorfosis"*.

La presentació del llibre va tenir lloc el passat 29 de desembre a la Sala de Fusta del Casal de Calaf, on a més de l'autor van intervenir Salvador Oliva i l'editor, Jaume Huch. *Xavier Sunyer*

Torà projecta la segona fase de la restauració de Vallferosa

Les obres efectuades en la primera fase han permès consolidar elements de la torre que requerien una actuació urgent. A més de la polèmica escala exterior, s'ha dotat a la torre d'una discreta escala interior que permet accedir fins a la terrassa.

L'arquitecte que ha redactat el projecte, el saragossà José Javier Aguirre Estop, considera que l'accés a la torre s'ha de fer de manera restringida, de manera que el públic només pugui accedir al primer nivell atès que l'escala interior no té les garanties de seguretat suficients.

Es manté la idea inicial de realitzar una intervenció reversible que alteri el menys possible el monument. També es pretén actuar discretament sobre

l'espai i elements externs, dotant-los de capacitat per poder complir la seva tasca cultural, com és ara l'adequació de l'entorn de la torre i la construcció d'un centre d'interpretació que permeti donar a conèixer-ne la història, amb maquetes o recreacions virtuals.

Les actuacions previstes en la segona fase de les obres són l'ampliació de l'excavació arqueològica a la terrassa, refer i reforçar els merlets, la restitució de la volta que actua de sòl i sostre de la terrassa, l'adequació de l'entorn i dels carrers del poble de Vallferosa mitjançant la neteja i condicionament de les ruïnes existents i, finalment, la portada d'aigua i llum. La valoració de l'actuació es calcula en 130.000 euros. *Xavier Sunyer*

Vista de l'interior de la torre

Trobada nadalenca de Calonge

Com ja ve essent tradicional des de fa dinou anys, a Calonge de Segarra es va celebrar la torronada el dia 24 de desembre. Va ser un acte amb molta participació de tot el poble, ja que entre torrons, coca, cava, regals i el Pare Noel que ens acostuma a visitar cada any puntualment, ens trobem amb l'excusa ideal per fer una trobada entre veïns que, d'altra manera és difícil que puguin reunir-se durant l'any, a causa de la dispersió i ruralitat d'aquest municipi. És per això que aquest és un moment molt esperat per tothom. *Ramon Fitó*

Obres a la capella de Sant Pere de Magrà

La Parròquia de Castellfollit de Riubregós destinarà una part dels seus fons a reconstruir la teulada i la volta de l'ermita de Sant Pere de Magrà.

Aquesta capella es troba situada al capdamunt del torrent de Magrà. La construcció actual data de 1632, tot i que està documentada en el segle XI. Antigament s'hi celebrava un aplec el dia 29 de juny però, en escaure's en temps de segar, es va traslladar al 12 d'octubre, festa de la Mare de Déu del Pilar.

El lloc on es troba l'església s'anomena la partida de Sant Pere i abans conformava un bell aplec de masos, ara tots deshabitats o enrunats: Cal Mardanars o Mas de l'Arç, Cal Carrasquet, la Masia de Magrà, Cal Rollat, Les Sengoles, Cal Roters, Cal Bernadí, Cal Gilet, Cal Quec Vell, El Maset i Cal Nillo.

Un cop recuperada la capella es podrà recuperar també l'aplec de Sant Pere, com ja s'havia fet en l'antiguetat. *Marta Querol*

Una celebració molt especial: 80 anys

L'any 1926 va ser per Torà d'una collita vital extraordinària: vàrem néixer 19 nens i 9 nenes, un total de 28 naixements. Si tenim en compte que en aquells anys l'índex de natalitat era de 15 – 20 per mil habitants, aquesta xifra de 28, per Torà, era quelcom fora del corrent

Doncs bé. D'aquests 28, vint hem arribat a complir 80 anys el 2006. Per celebrar-ho ens vàrem reunir a Torà, el dia 6 de desembre passat. La trobada va consistir en una missa al convent, ja que la parròquia estava d'obres, oficiada per mossèn Pau que a l'homilia va fer una referència explícita al motiu i la joia d'un esdeveniment tan emotiu.

La festa va continuar amb un dinar a

l'Hostal Jaumet. Val a dir que alguns no pogueren venir per motius diversos, però els 14 titulars assistents, acompanyats de llurs parelles i alguns familiars, vàrem departir unes hores de companyonia, bons records i explicació de les batalletes que cadascú ha anat arxivant a la memòria al llarg i ample d'aquests 80 anys. *Albert Brau i Bagà*

Casal de Nadal a Castellfollit de Riubregós

Disset dies de festa representen moltes estones en què els pares i mares ja no saben com empecar-se-les per entretenir els seus fills. El casal de Nadal que es va realitzar a Castellfollit pretenia entretenir-los durant unes hores al matí tot fent manualitats relacionades amb el Nadal.

Han estat una tretzena de nens i nenes de totes les edats que van poder disfrutar de totes les activitats que es van dur a terme durant aquests dies. Algunes de les manualitats realitzades van ser un mural gegant del naixement penjat a fora ca l'Adela, els fanalets per rebre els Reis o la realització de flocs de neus i de centres de Nadal. *Mireia Torrens Cardona*

Asssociació de Dones Toraneses

El passat dia 15 de desembre es va realitzar la presentació de l'Associació de Dones Toraneses amb l'assistència de la Sra. M. Camí, tècnica en política de dones del Consell Comarcal de la Segarra. En acabar, es va fer una demostració de centres florals a càrrec de la Floristeria Rosa Maria, de Calaf. Donem les gràcies a tots els assistents i a la bona resposta que ha tingut l'Associació.

Comuniquem a totes les sòcies que les activitats es publicaran al taulell d'anuncis del Casal de la Gent Gran situat a "la Portella".

Activitats previstes:

- Demostració d'amanides i macedònies per l'empresa DECOFRUIT, a finals de març.
- Curs de RISOTERAPIA (finals de març o abril).
- Sortida al teatre de Cervera el dia 7 d'abril per veure l'obra "Gorda".

Activitats de Nadal a Massoteres

FOTO: MIQUEL MARINA

L'Associació de Gent Gran Camp-real, a part d'organitzar els actes a favor de la Marató de TV3, també va preparar el dia 24 de desembre, a la tarda, l'activitat de fer cagar el tió per als infants i una torronada per a tot el veïnat. Per celebrar l'arribada de l'Any Nou van organitzar, al local social, un lluït sopar i festa en la qual van participar 25 socis de l'entitat.

D'altra banda, l'Ajuntament va renovar aquest any l'enllumenat nadalenc amb la instal·lació de dos llums nous a cada un dels tres pobles del municipi. També va organitzar, el diumenge 24 de desembre, concerts de Nadal a les esglésies de Palouet i Massoteres, respectivament, a càrrec d'alumnes del Conservatori de Grau Mitjà de Cervera. *Dani Vidal*

Festes de Nadal i Cap d'Any a la Molsosa

Durant les passades festes de Nadal es van celebrar a La Molsosa els actes que habitualment es duen a terme en aquestes dates. Concretament, el dia 24 de desembre a la nit es va celebrar la Missa del Gall a l'església parroquial de la Molsosa. Després l'Ajuntament va oferir, com ja és tradicional, una torronada amb coca i cava que fou molt concorreguda. Durant la festa es dugué a terme la rifa de les Piores, en la qual, prèvia l'adquisició de cartes per al sorteig, diverses persones van tenir la sort de poder-se emportar a casa algun obsequi.

Així mateix, l'últim dia de l'any, va tenir lloc el sopar de Cap d'Any que, com altres vegades, va ser

preparat per bona part de veïns que hi participen.

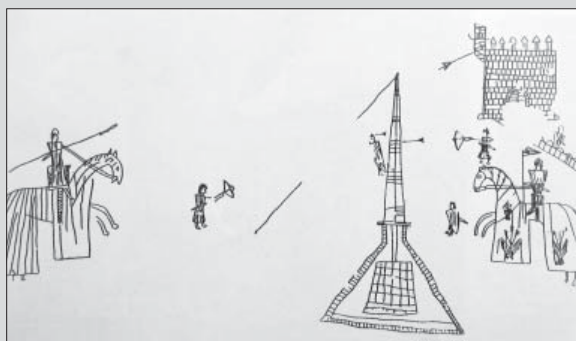
Totes dues celebracions varen permetre gaudir als assistents d'una estona de gresca i sobretot la possibilitat de compartir i retrobar-se en aquests dies nadalencs, cosa que en un municipi fortament disseminat com és el nostre, sovint no és tan habitual.

Aquests dies han permès també reveure persones que per raó dels estudis o treball no resideixen habitualment al poble i que durant la resta de l'any no és fàcil trobar-se. És així com el Nadal ens ha donat un cop més la possibilitat de viure uns dies que, sense saber-ne el motiu exacte, els trobem diferents. *Ferran Miquel*

Arranjament del camí al castell de Castellfolit de Riubregós

L'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de l'Anoia ha fet una aportació d'11.318,12 euros que seran destinats a la construcció d'una barana de protecció en el camí que porta al castell de Sant Esteve de Castellfolit. També es faran tasques de desbrossament a l'interior del recinte i es col·locarà una barana també a les zones amb més perillositat.

Les obres es portaran a terme durant el mes de febrer. Tanmateix, ja fa un mes que un grup de restauradores del servei d'arqueologia de la Generalitat estan treballant a la sala dels grafits per a la seva conservació. *Marta Querol*

Ivorra rotula els carrers

L'Ajuntament d'Ivorra instal·larà els rètols amb els noms dels carrers i places en totes les vies del poble. Les plaques de pedra, realitzades a Guissona, duen el nom del carrer i porta gravat l'escut oficial del poble.

L'acord de la corporació municipal ve a omplir un buit en la població, ja que el nom dels carrers no apareixia per enlloc. Aquesta mancança, per als habitants del poble, era suplerta pel coneixement que tothom té de les cases i dels seus habitants, com és propi d'un nucli petit com és Ivorra. El problema estava en els forasters que buscaven un domicili determinat i no el trobaven mai, si no era preguntant a algun veí.

En total seran 25 plaques que es posaran no solament als carrers sinó també als edificis singulars, com ara l'Ajuntament i el Local Social.

Els rètols esmentats, que van

ser presentats el dia de la festa dels Reis Mags, han representat una inversió municipal d'uns 800 euros i han estat ben acollits pels habitants. *Fermí Manteca*

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

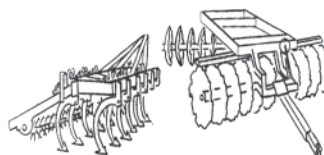
973 473 062

Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

GROUP

FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http: //www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

Associació de dones a Ivorra

L'Associació per a la Promoció de les Dones d'Ivorra ha iniciat les seves activitats. A part d'organitzar la xerrada sobre la Marató de TV3, ha organitzat un curs per a l'entrenament de la memòria, sota la direcció de Montse Miquel, pedagoga i col·laboradora de la nostra revista. Constarà de deu sessions d'una hora i mitja on es faran diverses activitats de reforçament d'aquest procés mental i es donaran pautes per poder-les aplicar a la vida quotidiana.

Per altra banda, el dimecres, 10 de gener, va començar el curs de manualitats, a càrrec de Núria Miralles, on les participants elaboren treballs manuals sobre fusta, sobre roba o sobre vidre.

Igualment, estan organitzant unes sessions de gimnàstica on cada setmana aniran practicant diferents taules d'exercicis físics per a persones de totes les edats. *Fermí Manteca*

Els Reis Mags passen per Castellfolit de Riubregós

FOTO: MIREIA TORRENS

Un any més els Reis Mags de l'Orient van arribar a Castellfolit amb quad on tot un grup de pares i mares amb els seus fills ja els esperaven.

Com ja és tradició es va donar una volta pel poble i a la punta del Raval petits, grans, patges i Reis van poder agafar una mica de força amb la coca, la xocolata i el beure que la comissió de festes ja tenia preparada.

Després de les fotos de rigor entre nens i nenes i els Reis Mags es va procedir d'anar cap a l'església, on allà es va fer el repartiment de regals.

Tot i que a Castellfolit hi ha pocs nens i nenes la cerimònia dels regals va durar força; serà perquè hi havia molts regals a repartir o molt de carbó per alguns? *Mireia Torrens Cardona*

Sanaüja celebra la seva Festa Major d'Hivern

El passat 17 de gener es va celebrar a Sanaüja la festa de Sant Antoni Abat, coneguda com la Festa Major d'Hivern. La jornada va iniciar-se amb un suculent i abundant esmorzar de germanor a les nou del matí. La missa en honor al sant patró va anar seguida de la tradicional benedicció dels animals i els "tres tombs", amb la participació de dos cavalls amb genet -un dels quals portava la bandera de Sant Antoni- i un carretó estirat per un petit cavallet.

Acte seguit ens traslladàrem al convent del Pla, on va tenir lloc el repartiment de coca i figues, acompanyades per porrons de barreja i on es va presentar per cinquè cop una carbonera, realitzada per Jacint Grau i que ja ha esdevingut un element tradicional de la festa, com a record d'un de tants oficis perduts ja en l'actualitat. Al vespre, el ball i els entrepans del sopar, amb el sorteig del porc i el xai, van posar fi un any més a una de les festivitats més estimades pels sanaüjencs. *Maria Garganté Llanes*

FOTO: MARIA GARGANTÉ

ESCOLA DE TORÀ: SEGON PREMI D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE L'11è CONCURS DE WEB DE CIÈNCIA 2006

Amb motiu de la Setmana de la Ciència del 10 al 19 de novembre i amb l'objectiu de potenciar l'interès dels més joves vers la ciència i la tecnologia, el Departament d'Ensenyament i Universitats i la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI) van promoure l'11è concurs de web de ciències.

Aquest any el CEIP Sant Gil de Torà ha adoptat com a eix transversal "L'any de la Ciència" dirigint les activitats transversals habituals a aquesta temàtica.

És per aquest motiu que vam pensar que seria una bona oportunitat des de l'àrea de ciències naturals participar en aquest concurs, per dos motius:

- Aprendre a dissenyar pàgines web senzilles amb el programa Dreamweaver.

- Recollir la informació d'un tema de natura estudiat en anglès i pensar com podíem organitzar-lo per posar-lo en un entorn web i en català.

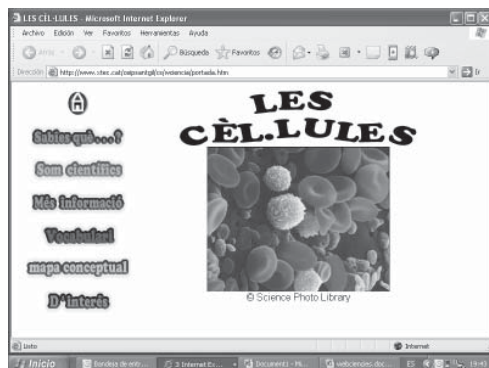
Vam escollir el tema de LES CÈL·LULES i el resultat el podeu trobar a la nostra pàgina web del centre.

De tots els treballs presentats ens varen guardonar amb el segon premi d'educació primària, i com no! el vam anar a recollir!!!

El lliurament de premis va ser el passat dia 15 de novembre a les 12 del matí al Departament d'Educació i Universitats, coincidint amb el Dia de la Ciència a les Escoles. En aquest acte, a més a més d'exposar els treballs fets pels guanyadors, ens van fer una sessió molt interessant de com aprendre geometria amb les bombolles de sabó.

Podeu veure les fotos del lliurament de premis a la pàgina web indicada.

Ha valgut la pena l'esforç de tots i estem molt contents!!!!

Pàgina web del centre:

www.xtec.cat/ceipsantgil/cs/wciencia/portada.htm

Web de l'entrega de premis:

www.xtec.cat/escola/web_cien/11edicio/acta.htm#fotos

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

CAMINADA DE PRADES AL SANTUARI DE PINÓS

Organitzada per l'Associació Cultural de Prades, el 26 de novembre de 2006 es va fer la caminada de tardor. Aquesta vegada fou de Prades al Santuari de Pinós, amb un recorregut total de 16 km.

TEXT I FOTOS: M. ALBA PUIGPELAT

A les 9 del matí, una quinzena de caminants sortírem de Prades seguint el camí vell de Vilansosa, passant per Marbà fins a trobar la carretera de Vallmanya. A partir d'aquí iniciàrem la pujada de la costa sud de la serra de Pinós que ens conduiria al centre geogràfic de Catalunya tot gaudint de magnífiques panoràmiques. Un cop salvat el fort pendent de la costa -que a més d'un ens tenia amb l'ai al cor- ens vàrem regalar un bon esmorzar al bar del Santuari.

Després es va realitzar la visita guiada al Santuari, amb audiovisual inclòs, a càrrec del Pere Garriga de Pessarrodona, d'Ardèvol i regidor de l'Ajuntament, a qui agraïm la seva col.laboració. La xerrada sobre Pinós es va centrar en el canvis produïts a partir del gran incendi del 1998, en el qual el municipi de Pinós es veié greument afectat i que ha suposat un abans i un després en la vida del poble i del seus habitants. Fou especialment interessant l'explicació que va fer sobre l'estat actual del projecte del Parc Eòlic de Pinós, on tinguérem ocasió de poder conèixer i debatre els avantatges i inconvenients que, en el referèndum convocat per l'Ajuntament, va sospesar el poble de Pinós a l'hora de votar la seva instal·lació al municipi. També vàrem visitar les instal·lacions de ràdio Pinós.

De tornada ens vàrem desviar del camí per visitar el poble de Pinós que, després d'haver estat molt temps deshabitat, s'està rehabilitant i torna a prendre vida. Enhorabona.

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors
Vila
C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORA - Tel. 973-473.155

GESTORIA

ASSEGURANCES

LABORAL - FISCAL

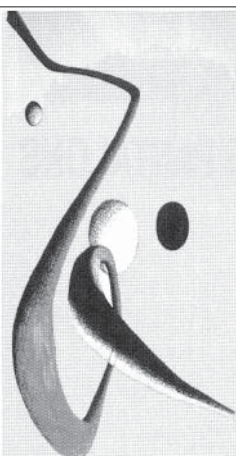
COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 869 82 40
08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43
TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91
TORÀ

CONSTRUCCIONS
DATFORCAM 3000 S.L.

C/ Sant Jaume, nº 3, 4art
25750 - TORÀ

Tel. 973 473 544
Mòbil 658773298

QUE VIURE &
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teletel.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

UN NADAL QUE FA POBLE

TEXT I FOTOS: MARIA GARGANTÉ

La plaça Major de Sanaüja s'il·luminà un any més aquestes festes per esdevenir el marc idoni de tots els actes nadalencs que s'organitzen a la vila. L'element més destacat que altera l'escenari habitual de la plaça aquests dies fou el ja tradicional muntatge del pessebre, compost com cada any per figures de tamany natural, representant tres escenes que, sota l'aixopluc dels porxos centenaris, són configurades per diverses entitats sanaüjenes. En primer lloc, l'escena del Naixement i l'Adoració dels Mags, realitzada pels Grallers i Geganters de Sanaüja; l'Anunciació als Pastors, a càrrec de l'Associació de Gent Gran Verge del Pla i Sant Josep Fuster, realitzada per l'Associació ARCS.

Cal assenyalar, així mateix, la gran implicació del grup de grallers sanaüjencs en amenitzar les festes nadalenes, que iniciaren amb una cercavila "nocturna" de nades, mentre que a la tarda del dia 25 congregaren un bon nombre de vilatans a la plaça, que gaudírem del caliu "musical" de la gralla i d'unes bones torrades amb xocolata. Tot plegat, una forma força entranyable de viure el Nadal no solsament en família, sinó també "fent poble" amb els nostres veïns. És per això que donem per bones les paraules de Miquel Martí i Pol, quan escriu que potser Nadal és:

*"Potser és reposar els ulls en els objectes
quotidians, per descobrir amb sorpresa
que ni sabem com són de tant mirar-los.
Potser és un sentiment, una tendresa
que s'empara de tot, potser un somriure
inesperat en una cantonada".*

Llobregós
informatiu

Subscriu-t'hi

C/ Isidre Vilaró, 9 - 08280 CALAF
Tel. 93 868 13 20

EL LLOBREGÓS, AMB LA MATARÓ DE TV3

Fundació
La Marató de TV3

Amb motiu de celebrar-se la Marató de TV3, diversos municipis dels Llobregós s'hi adheriren per tal de col·laborar en aquesta campanya solidària de la televisió pública catalana. Enguany estava dedicada a recaptar fons que es destinaran a projectes de recerca biomèdica sobre dolors d'origen divers.

Sanaüja solidària

És el primer cop que a Sanaüja es pren la iniciativa de recaptar diners per a la Marató de TV3 que, com ja sabeu, aquest any estava destinada al dolor en general.

Esperonats per la jove veïna de Sanaüja, Belen Codina, assistent social, van posar en marxa els recursos necessaris per poder enviar diners que serveixin per a la recerca i per a la investigació de tot aquest conjunt de malalties tan inhabilitadores per a la vida de cada dia i tan menystingudes perquè mesurar el dolor és una tasca molt difícil.

Només va fer falta l'empenta... de seguida en Pere Selva es va afegir a la idea i va cuinar una paella amb la finalitat de recaptar diners, ajudat principalment per Josep M. Codina i M. Carme Alsedà.

Els joves (més que joves, adolescents) també hi van participar organitzant un bingo a la sobretaula amb lots de regals que amablement van cedir els establiments de la vila.

Tot això el dia 9 de desembre, i el dia 16 l'agrupació local de grallers, Canyacrec, ens va fer passar una tarda d'allò més bé amb una marató de cinema al

FOTO: MARIA GARGANTÉ

**LLIBRERIA
ROVIRA**

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

AVANGUARDIA

M^o Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

Miramunt

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

local social, on és van poder veure pel·lícules per a diferents edats.

I...ves per on, aquesta iniciativa s'ha traduït en més de 900 euros!!! Felicitats a tots, i fins al proper any. *Gemma Martínez Sangrà*

Massoteres també hi juga

FOTO: MIQUEL MARINA

El diumenge 17 de desembre l'Associació de Gent Gran Camp-real va organitzar un any més tot un seguit d'actes per recaptar fons per a la Marató de TV3: una tirada de bitlles, xocolatada i jocs de taula en què van participar els veïns del poble. En total es van recaptar 360 euros destinats a aquesta iniciativa solidària. *Dani Vidal*

Ivorra se n'informa

Organitzada per l'Associació de Dones d'Ivorra va tenir lloc el divendres dia 15 de desembre una xerrada presentació del tema a desenvolupar en la Marató de TV3. A través d'un vídeo es va visionar la problemàtica del dolor crònic i, tot seguit hi va haver una conferència a càrrec d'una infermera del CAP de Cervera que va conscienciar la població sobre aquest problema de salut

que afecta a moltes persones. Va ser una manera de sentir-se'n informat abans de celebrar-se a la televisió el famós programa. *Fermí Manteca*

Torà participa amb una jornada pedagògica

El Col·legi Públic Sant Gil de Torà va organitzar el concert de Nadal a càrrec dels alumnes, amb la finalitat de conscienciar els nens i nenes en accions de solidaritat a favor de la Marató de TV3. En la vetllada, en la qual van interpretar cançons nadalenques i tradicionals, es va parlar sobre la finalitat d'aquesta iniciativa de la televisió catalana i es van recollir més de 100 euros per a la Marató. Va ser una sessió de pedagogia sobre l'altruisme, la solidaritat i la generositat. *Àngela Pujol*

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

AUTOCARS PRATS SERRAT

AGÈNCIA DE VIATGES TERRA FERMA, SL

Continuem presentant les empreses de casa nostra. Després d'haver mostrat les indústries, ara comencem amb les empreses de serveis

L'origen de l'empresa AUTOCARS R. PRATS SERRAT hem de situar-lo a les darreries dels anys 80 quan es va jubilar en Ramon Solé (que feia el servei amb la "Rúbia" de Torà a Calaf). En aquells moments, la família Prats-Serrat va agafar el relleu i va entrar així en el món del transport escolar i servei de taxi en general.

Així s'arriba al 1992. És en aquest any, i com a conseqüència de la creixent necessitat de transportar l'alumnat als centres d'ensenyament allunyats del lloc d'origen, quan neix l'empresa Autocars R. Prats Serrat amb un microbús de 8 places per realitzar el transport escolar de Pujalt a Calaf. Amb el temps i la implantació de l'ESO, el Consell Comarcal de l'Anoia va anar creant noves rutes i l'empresa va anar adquirint nous vehicles per atendre degudament la demanda. A l'actualitat, Prats Serrat compta amb 4 autobusos de 55 places, 2 microbusos de 30 i 32 places respectivament, 1 microbús de 16 places i un altre de 8. En total 8 unitats.

Cal destacar el servei diari de l'aeroport de Barcelona fins a Andorra

La titularitat de l'empresa AUTOCARS R. PRATS SERRAT és d'en Ramon Prats i Serrat que la regeix de manera autònoma. Per altra part, l'any 2002 es va crear la societat Viatges TERRA FERMA SL els propietaris de la qual són el mateix Ramon Prats Serrat i Ramon Josep Aragonés Linares.

Actualment AUTOCARS R. PRATS SERRAT realitza diferents serveis: viatges nacionals, internacionals i tot tipus de viatges discrecionals. Pel que fa al transport escolar, les rutes que es realitzen són majoritàriament a la comarca de l'Anoia, tenint com a parades autoritzades Torà, Castellfolit de Riubregós, la Molsosa, Aguilar de Segarra, Sant Pere Salavinera, els Prats de Rei, Sant Martí de Sesgueioles, Copons, Rubió, Segur, Pujalt i Conill. Des de l'any 1997 es fa una altra ruta cap a Tàrraga amb destinació al col·legi de Sant Josep.

Cal destacar també com a servei reiterat el que, ja fa dotze anys, es ve realitzant des de l'aeroport de Barcelona fins a Andorra amb trasllats diaris a les pistes del

Tarter durant tota la temporada d'esquí en combinació amb Viatges Kontiki de Palma de Mallorca.

D'altra banda, des de l'agència s'organitzen tot tipus de viatges: noces, estances, caps de setmana, excursions d'un dia, balnearis, turisme rural, grans tours internacionals... L'agència també disposa d'un catàleg propi.

El total de treballadors de les dues empreses és de 19 persones entre conductors, guies escolars, personal d'oficina, personal de manteniment i guies turístics. D'ells, 15 són de Prats Serrat i 4 de l'agència de viatges. Com a curiositat direm que els vehicles de l'empresa han recorregut 650.000 quilòmetres l'any 2006 i els passatgers transportats han estat 86.000.

Com a conseqüència del desenvolupament de l'empresa va ser necessari construir una nau nova destinada a garatge, taller de manteniment propi i oficines, una instal·lació que en total suposa 1.200 m² edificats al costat de la carretera de Ponts, a la sortida de Torà.

La filosofia de l'empresa Autocars Prats Serrat és estar present en el transport escolar, el mercat discrecional, l'organització de tot tipus de rutes turístiques i continuar amb la mateixa línia d'empresa familiar amb l'objecte de conservar el tracte humà que té amb tots els seus clients.

Cal Prat

Cal Prat - Allotjaments rurals
Piscina climatitzada
El Soler s/n
08281 Calonge de Segarra
Telf. 650936400 - 938698784

ESBROSSAR - VORERES
MARGES DE BARDISSES
BRANCADA FORESTAL

A TOTA BROSSA

Josep Mª Comas Canal (Casa LA POBLA)
tel. 973299371 fax. 973473156 - 25287 PINÓS (LLEIDA)

Joan Closa i Flores (Casa LA PERA) tel. i fax 973473156
25287 ARDEVOL DE PINÓS (LLEIDA)
e-mail: closasoler@terra.es

CONSELLS DAVANT LES NEVADES

Quan surti aquest número de Llobregós Informatiu, en ple hivern, aquests consells que ara segueixen, encara podrien ser molt útils de produir-se una nevada a les nostres contrades o si ens la trobem de viatge lluny de casa. En qualsevol cas aquests consells no prescriuen i tenen una vigència permanent. Després d'un hivern, en ve un altre.

A l'habitatge.- Tingueu preparat un transistor i piles de recanvi, llanternes, aliments rics en calories, combustible per a la calefacció i una farmaciola amb els medicaments habituals. Reviseu els punts d'entrada d'aire, l'estat de la teulada i del baixant d'aigua i l'estat de la calefacció.

Al vehicle.- Disposeu de cadenes en bon estat, llanterna i manta de viatge. Comproveu l'estat de les bateries, el dipòsit de benzina, els llums, els frens, els pneumàtics, la calefacció i el parabrisa.

Si sou a casa o en un altre edifici.- Escolteu les notícies de la ràdio, feu un ús correcte de la calefacció i desconnecteu els aparells elèctrics que no siguin necessaris. Eviteu tenir estufes de llenya, carbó o gas i brasers en llocs tancats. Mantingueu un rajolí constant d'aigua a les aixetes per evitar que es congelin les canonades. No telefoneu. Cal que deixeu les línies lliures per als equipaments de socors. No deixeu que les persones d'edat avançada ni tampoc els més petits surtin a l'exterior.

Si heu de sortir al carrer.- Abrigueu-vos bé. Cal que dugueu peces de roba lleugeres. Les manyoples proporcionen més escalfor que els guants.

Si sou fora.- Protegiu-vos sobretot la cara i el cap i eviteu que l'aire fred us entri directament als pulmons. Eviteu fer exercicis físics intensos, Es corre perill de patir una lesió a l'organisme.

Si heu d'agafar el cotxe.- Eviteu agafar el cotxe, sobretot si és de nit. Si l'agafeu, equipeu-lo. Si heu de viatjar feu-ho acompanyats. Planifiqueu la sortida, mireu de conèixer la previsió meteorològica, les rutes i els llocs on refugiar-vos en cas de tempesta. Porteu dins del cotxe cadenes, ràdio, pala, corda, roba d'abric i aliments calòrics (xocolata, fruits secs...). Ompliu el dipòsit de líquid anticongelant i de combustible.

Si heu de circular durant la nevada.- Feu-ho per les vies principals i autopistes i si la ruta és perillosa torneu enrere o busqueu refugi. Cal que poseu les cadenes a les rodes motrius del cotxe i en un lloc on no s'interrompi la circulació. Enceneu els llums d'encreuament i els de boira. No avanceu els altres vehicles si les condicions no són favorables. Si baixeu un pendent, mantingueu una distància superior a la normal. Aneu en compte en els indrets ombrívols, ja que pot haver-hi gel. Si hi ha gel, no trepitgeu el fre.

Si el temporal us agafa dins del cotxe.- Intenteu buscar refugi. Si no en trobeu, quedeu-vos dins del cotxe, ja que els pneumàtics actuen com a aïllant del fred. Poseu un mocador de colors vius a l'antena del cotxe. Deixeu la calefacció posada i la finestra una mica oberta. No us adormiu amb el motor en marxa. Mantingueu net el tub d'escapament per evitar que el fum entri dins del vehicle.

...I NO T'HO REPETIRÉ MÉS!!!

¿Segur que no li tornarem a repetir almenys unes quantes vegades més? Com volem que ens facin cas, si som els primers de no complir allò que estem predicant? Segur que ho acabarà fent si li repetim tantes vegades? No confiem prou en els nostres fills que els hem de repetir les coses fins a la sacietat?

No cal repetir les coses tantes vegades, els nostres fills són molt llestos i amb una vegada que els diem les coses ja ens han entès. Si els diem que els convidem a berenar, oi que no fa falta que ho repetim perquè en un instant ja s'hi han apuntat? Doncs això vol dir que si diem: *"fes-te el llit, posa la roba per rentar, fes-te la bossa d'esports o buida-la..."* també ens han entès perfectament i en teoria no ens ho cal tornar a repetir.

Però, què passa quan manem una cosa i no hi ha resposta? Doncs passa que els nostres fills ens van posant a prova, a veure si deixant de fer-ho ells ho acabem fent nosaltres, a veure si "cola" i mentrestant fan una altra cosa o res. Són molt astuts, però nosaltres encara ho hem de ser més. No cal que repetim més, ni cridem com uns histèrics. Deixem molt clar quines són les seves tasques a fer i si arriba el dia d'esports i la bossa no s'ha buidat doncs ja ho farà, que s'atingui a les conseqüències (la roba farà pudor, no tindrà aquella samarreta de l'equip...).

Als pares ens costa molt acceptar que els nostres fills han de topar amb els fets, però que no ens faci por deixar-los créixer enfrontant-se amb la realitat, si cal es va a l'escola amb el pijama, es fa una rebequeria al mig del mercat, o es va a entrenar amb l'equip suat del dia anterior. No pot ser que després d'haver repetit una cosa mil vegades encara l'haguem d'acabar fent nosaltres perquè no podem sofrir que quedin dos mitjons a sota el llit, el nostre fill hagi d'anar amb l'equip brut, o l'acabem vestint per no fer tard a l'escola. Posem-nos

tranquils, després d'una primera vegada segurament ja no hi haurà una segona vegada i si no, tardarà una mica més però ho aconseguirem tots plegats, ells i nosaltres. Ara pensem quines són aquelles coses que ells han de fer i que acabem fent nosaltres i posem fil a l'agulla.

Confiem plenament en el nostres fills i fem que siguin uns nois ben autònoms, responsables i conseqüents amb els seus actes. I tal com es diu actualment, no ens ratllem!

Garrofé
JOIERIA

CARRER FLUVIÀ, 3
25210 GUISSONA
TEL. 973 550 320

un cop de mà
suport pedagògic

Reforç especialitzat de tots els aprenentatges

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

TALLERS *Art*
Gargantè

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos

**GAR
FRED**
c. de b.

C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

Gimnàs
TORÀ

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/N
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

REGALS
DIARIS
REVISTES
LIBRES
TABALCS
PAPERERIA
LOTTO CATALUNYA
LOTTO 848
SERVEI DE PLATEJA

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Finques Rosa Prat

C/ Moré n° 27
25753 Sanaüja
tel. 606868233

<http://www.fiquesrosaprat.com/>

Finques Rosa Prat és una empresa familiar dedicada a la compra-venda de cases, pisos, masies, terrenys, etc. Us ajudem realitzar amb satisfacció la compra-venda del vostre immoble. Nosaltres ens encarreguem de tot.

AGRICULTURA ECOLÒGICA AL LLOBREGÓS

Cada vegada més el respecte al medi ambient i la qualitat sostenible dels aliments estan impulsant el que anomenem agricultura ecològica. Avui ens passem per la Vall del Llobregós i hi trobem una veritable escola d'explotacions ramaderes i agrícoles fetes amb criteris ecològics que ens acosten a les maneres tradicionals d'entendre el món rural, però amb la tecnologia posada al dia al servei de preservar la natura i la salut del nostre entorn.

FERMÍ MANTECA

Quan parlem d'agricultura ecològica ens vénen al cap les comunes de hippies de fa anys que cultivaven els seus horts sense productes químics en un intent d'anar a contracorrent i establir un modus vivendi diferent. Era una agricultura alternativa, purament de supervivència, però avançada al seu temps.

Tanmateix, en els últims anys, estem assistint a un desenvolupament de l'agricultura ecològica al qual ha contribuït la creixent conscienciació per part dels consumidors de les qüestions relacionades amb la seguretat alimentària i els problemes medioambientals. Tot i que en l'any 2000 només representava el 3% del total de la superfície agrícola útil de la Unió Europea, l'agricultura ecològica s'ha convertit de fet en un dels sectors agraris més dinàmics dins d'Europa. Actualment el seu creixement s'ha xifrat en un 30% anual.

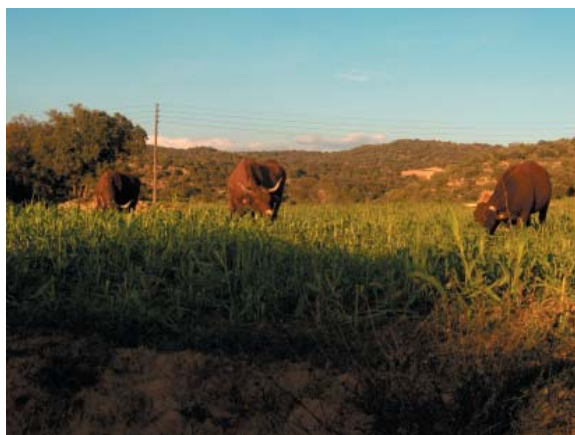
Molt a prop nostre, dins la Vall del Llobregós, trobem una explotació ramadera i agrícola que des de

fa 5 anys practica l'agricultura ecològica, de moment l'única de la comarca. Ens referim a la Masquita, una explotació familiar de Biosca. Són molts pagesos que s'estan interessant per aquesta manera de concebre l'agricultura i van a la Masquita per assessorar-s'hi i requerir-ne informació.

Fa cinc anys que s'hi dedica

En Jaume Massanés ens obre les portes de les seves instal·lacions i dels seus conreus i ens explica que *"l'agricultura ecològica afavoreix l'ús de recursos renovables i el reciclatge en la mesura que restitueix al sòl els nutrients presents en els productes residu- als"*.

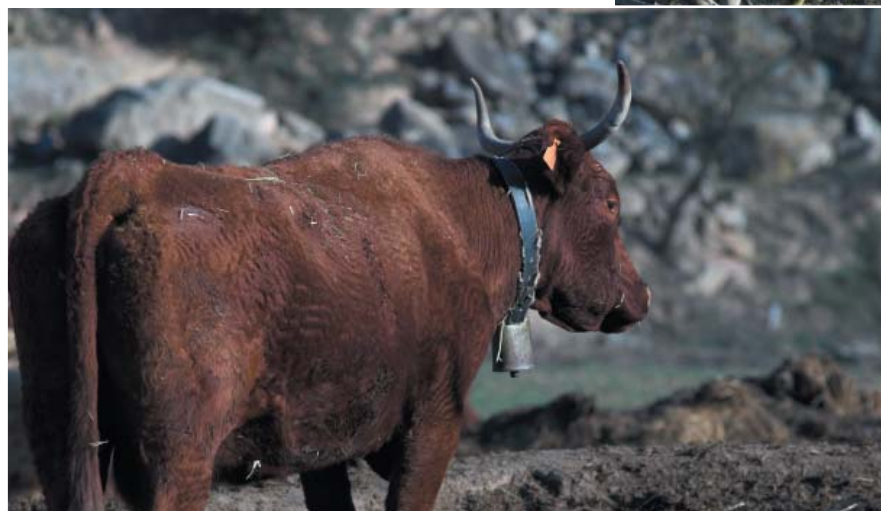
En Jaume i la seva família es dedicaven "de tota la vida" al monocultiu del cereal, complementat amb una granja de porcs, com molts pagesos de la comarca. Fa uns 20 anys el seu esperit inquiet i renovador el va fer aspirar a aprofitar al màxim els recursos i hi va

Les vaques pasturant lliurement

Plantació de noguers

Una de les vaques a l'hivern

introduir una sèrie d'innovacions: va iniciar a la comarca la tècnica de la sembra directa per reduir costos de producció i evitar l'erosió en terrenys molt accidentats. Al mateix temps, a fi d'augmentar el rendiment per hectàrea i aprofitar els escassos recursos, va fer una plantació de noguers amb reg per degoteig i en la part més accidentada de la finca va posar vaques per a carn en estabulació lliure. *"Algunes parcel·les -explica- no surt a compte treballar-les, que s'ho seguin i s'ho empaquin les vaques"*. Ja es veu que anava amb la idea d'aconseguir una explotació sostenible.

Ara fa cinc anys va donar un cop de timó definitiu: va tancar la granja de porcs i ampliar el nombre de vaques i es va donar d'alta al Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE).

Actualment a la Masquita hi ha més de 80 ha de terreny i 40 vaques amb els seus corresponents vedells amb certificat ecològic. *"Encara queden 40 ha de terra convencionals que aviat seran incloses en la CCPAE"*, assegura.

Vedell recent deslletat

Segells oficial de la CCPAE

QUÈ HI DIU LA UNIÓ EUROPEA

En l'actualitat, la Política Agrícola Comú (PAC) compta entre els seus objectius fonamentals aconseguir una agricultura i un medi ambient sostenibles:

"El desenvolupament sostenible ha de conciliar la producció alimentària, la conservació dels recursos no renovables i la protecció de l'entorn natural, de manera que es puguin satisfer les necessitats de la població actual sense comprometre la capacitat d'autoabastiment de les generacions futures".

La reglamentació

El primer Reglament europeu sobre producció agrícola ecològica data de 1991. Els productors que vulguin obtenir un reconeixement oficial dels seus mètodes de producció ecològica han de respectar un període de conversió de dos anys, com a mínim, abans de sembrar, en el cas dels cultius anuals i de tres anys, en el cas de cultius vivaços.

En agost de 1999, es van adoptar altres disposicions relacionades amb la producció, l'etiquetatge i el control de les espècies ramaderes més importants (vacum, oví, caprí, equí i aus de corral). Aquest Reglament aborda temes com ara els pinsos, la profilaxi i els tractaments veterinaris, el benestar animal, les pràctiques ramaderes i la gestió dels fems.

Els organismes genèticament modificats i els seus productes derivats resten exclosos específicament dels mètodes de producció ecològica.

Valoració empresarial i humana

Li preguntem quines van ser les valoracions per a prendre aquella decisió i ens diu que *"primer de tot, una valoració empresarial, és a dir, constatar que la Segarra, per les seves característiques físiques, amb parcel·les d'escassa dimensió i baixa pluviometria, no pot competir en cultius extensius. Mentre que a centreeuropa les produccions mitjanes estan entre 8.000 i 10.000 kg/ha, aquí no passem de 4.000 kg en anys molt bons. Ara bé -afegeix-, sí que podem ser competitius en productes sans i de qualitat amb un més alt valor afegit"*.

Pel que fa a una valoració més humana, ens diu que *"és possible obtenir produccions viables en un món més sostenible, és a dir, preservant el medi ambient. Després de cinc anys -afirma-, el temps m'està donant la raó"*. Pensant en les generacions futures, al Jaume el preocupa que una alimentació contaminada propiciarà l'aparició de malformacions congènites.

Tota la finca la té molt aprofitada. Plantació de noguers, parcel·les amb una producció rotatòria: un

any blat i un altre farratges; així s'estalvia d'afegir-hi adobs químics i solament hi tira els fems dels animals. Ha construït també un petit embassament per a aprofitar al màxim les aigües superficials.

Quant a la ramaderia, veiem que regula la producció de carn prestant atenció al benestar dels animals i a la utilització de pinsos naturals. L'agricultura ecològica respecta els propis mecanismes de la natura per al control de plagues i malalties en els cultius i en l'engreix d'animals, i evita l'ús de plaguicides, herbicides, adobs químics, hormones de creixement i antibiòtics, així com la manipulació genètica. D'aquesta manera utilitza una sèrie de tècniques que contribueixen a mantenir els ecosistemes i a reduir la contaminació.

La comercialització

Ens interessem per la comercialització dels productes ecològics i ens constata que és un dels *"cavalls de batalla que s'ha de solucionar"*. En Jaume ha hagut de buscar sortides als seus productes per camins

Més informació:

- Jaume Massanés - La Masquita - 25752 Biosca
Tel. 973 473 369 - 660 153 740
- http://ec.europa.eu/agriculture/qual/organic/index_es.htm

difícils, “ja que l'Administració no facilita el tema”. Ens diu que la carn de vedella, després de molts intents de vendre-la a través d'intermediaris, l'està venent directament al consumidor en pacs d'un quart o un vuitè de vedella (40 o 20 kg de carn), després d'anar a un escorxador qualificat per a sacrificar i tallar les peces de carn ecològica.

Dificultats i esperança

Quant als problemes amb què es troba, ens assegura que són “els costos més elevats de producció, la manca d'infraestructures, la dificultat de comercialització i el desconeixement popular del segell del CCPAE”. Pel que fa a l'Administració es queixa que “en contra de la llei que diu que qui contamina paga, jo, des que sóc ecològic i descontamino, estic pagant per tot: per donar-me d'alta, taxes per cada activitat, taxes per cada kg de cereal o farratge venut en producció ecològica, taxes per sacrificar animals en escorxadors ecològics... i així un llarg etcètera”.

De totes maneres, no perd l'esperança i entrelluca un futur més ecològic, sobretot “quan es vegi que la producció convencional surt molt més cara, comptant-hi l'elevat cost social en malalties i en deteriorament del medi ambient”.

Finalment, el Jaume expressa el desig que des de l'Administració s'hauria de fomentar el consum de productes ecològics. “S'ha de transmetre una altra forma d'entendre l'alimentació que impliqui una veritable cultura, plena de sentit comú, de 'lògica', pels avantatges que porta l'agricultura ecològica”.

El Jaume està ben convençut. Hi treballa de valent. El conviden a taules rodones i a assessorar altres pagesos en un estil de treball que s'està obrint futur a tota Europa.

RETAULE DEL ROSER DE LLOBEROLA

FOTOS: JOAN YEGUAS

Aquest petit retaule (2,25m d'alt x 1,70m d'ample) està compartimentat verticalment per columnes, on hi figura la data de "1653". Pel que fa a la seva autoria, aquesta s'ha atribuït recentment al taller de l'escultor manresà Pau Sunyer.

Tot i ser un retaule dedicat al Roser, no hi trobem la representació dels tradicionals misteris: únicament hi ha tres escenes pintades sobre tela que ocupen els tres compartiments de la predel·la i que es corresponen amb l'Adoració dels Mags, la Flagel·lació de Crist i l'Adoració dels Pastors. Tot i que aquestes dues últimes es poden incloure en els misteris de Dolor i de Goig respectivament, és difícil realitzar-ne una lectura coherent amb el Rosari, ja que no hi trobem ni una sola escena corresponent als misteris de Glòria i, en canvi, l'Adoració dels Mags i dels Pastors són escenes que bé podrien sintetitzar-se en una de sola.

La imatge de la Verge respon a una tipologia molt estesa entre les marededéus de l'època: presenta la recurrent forma de fus, que ve donada pel volum de les vestidures que contribueix a conferir a les imatges aquesta forma, que en aquest retaule també presenta la figura de Sant Pau, vestit amb el

mateix tipus de mantell agafat a la cintura damunt la túnica. La Verge duu el Nen al seu braç esquerre, mentre amb la mà dreta fa el gest d'agafar quelcom desaparegut i que podria ser una rosa o un rosari. La factura del rostre és arrodonida, si la comparem amb els rostres barbats més estilitzats de Sant Isidre i Sant Pau, i els cabells es descobreixen a banda i banda del rostre com a dues trenes. Val a dir que aquest és un dels nombrosos trets que relacionen la imatge d'aquesta marededéu amb la que es troba a l'església del Puig, al terme de la Baronia de Rialb, a la Noguera, d'un tipus iconogràfic gairebé idèntic.

Així doncs, malgrat la manca d'espai que obligava a fer un retaule de petites dimensions, la seva iconografia esdevé una síntesi del barroc escultòric a Catalunya: la titular és la Verge del Roser, la més venerada arreu del país durant el segle XVII, mentre que les altres figures representen a Sant Pau -un dels pares de l'Església i el seu principal defensor-, Sant Tomàs -un dels sants emblemàtics de la Contrarreforma catòlica- i un sant més vinculat a la tradició popular -si bé imposat des de Madrid l'any 1626-, com seria el sant patró de la pagesia, Isidre.

CAPELLA DE SANTA EULÀLIA DE QUADRELLS (LA MOLSOSA)

FOTOS: FERRI MANTECA

Si no fos pel cartell indicador, la discreta ubicació d'aquesta capella -vora un mas i a poc menys d'un quilòmetre del camí principal- la faria gairebé imperceptible. La que esdevé l'única capella dedicada a Santa Eulàlia en tota la Vall del Llobregós, fou bastida probablement al segle XII, depenent de la parròquia de Santa Maria de la Molsosa i, conseqüentment, de la canònica de Sant Vicenç de Cardona.

L'església s'obre al culte el dia 12 de febrer, amb la celebració del patronatge de la santa màrtir barcelonina del segle IV. Aquest fet vincula clarament l'advocació amb la Santa Eulàlia patrona de Barcelona, que és diferent d'una altra santa, també verge i màrtir de la mateixa època, com és Eulàlia de Mèrida -tot i que alguns teòlegs no s'acaben de posar d'acord sobre si les dues santes són en realitat la mateixa-. En tot cas, Santa Eulàlia de Mèrida celebra la seva festivitat el 10 de desembre i a Catalunya és venerada en diferents llocs, Santa Eulàlia de Riuprimer, Santa Eulàlia de Ronçana, Ultramort, Crespià, Berga o Cruïlles. D'altra banda, cal assenyalar que a nivell iconogràfic, la santa de Mèrida porta un colom com a atribut, enfront del

lil·li amb el llibre de la santa de Barcelona, que sovint també apareix amb el palmó identificatiu del martiri i amb una creu en forma d'aspa (l'anomenada "creu de Sant Andreu").

La capella de Santa Eulàlia de Quadrells -per la seva vinculació i proximitat amb el caseriu del mateix nom- o de la Molsosa se'n presenta avui força modificada per diverses restauracions, que li han fet perdre la seva fesomia original. La façana occidental ha quedat annexa al mas i únicament un petit campanaret d'espadanya assenyala de forma visible que en aquell edifici hi ha una capella. Resta, però, l'absis orientat a llevant, un xic sobrealçat i amb un aparell de carreus petits i irregulars, sense cap tipus de decoració. L'accés es realitza per la banda de migjorn, a través d'una petita portada que destaca pel seu perfil conopial, que li confereix una certa singularitat respecte les més habituals portes d'arc de mig punt amb dovelles que observem en la major part d'esglésies romàniques de les nostres contrades.

A part de la festa de Santa Eulàlia, també s'obre al culte el diumenge més a prop de Sant Sebastià, al gener, i l'últim diumenge d'agost, en què se celebra la Festa Major de la contrada.

PESSEBRES SINGULARS A CASA NOSTRA

Són moltes les formes i manifestacions que es fan servir per celebrar les festes nadalenques, al marge de les pròpiament religioses. Hi ha pobles que fan escenificacions de pastorets, altres que organitzen extraordinaris pessebres vivents, tot plegat gràcies generalment al treball desinteressat de persones anònimes integrants d'associacions i entitats.

A Torà ja fa uns anys que per Nadal gaudim també d'un cas curiós i sorprenent de manifestació nadalenca sense ànim de lucre.

La barreja de sentiments, de creences i simbo-

lismes característics d'aquestes dates es fan realitat al carrer Vilavella, on els veïns i veïnes amb els seus propis recursos guarneixen plantes, balcons i finestres, i on el corral de cal Jovans acull la representació iconogràfica d'un pessebre de figures de gran format, amb una petita reproducció de la torre de Vallferosa dominant tot plegat.

Des d'aquesta revista encoratgem aquestes veïnes i veïns del carrer Vilavella a continuar amb aquesta tradició, que tots ja ens hem fet una mica nostra i ho considerem un element més de la celebració del Nadal a la vila.

Història Natural de la Segarra

Tal com anunciàvem en el número anterior de LLOBREGÓS INFORMATIU, el passat mes de desembre s'ha publicat la Història Natural de la Segarra. Aquest ambiciós projecte té els seus orígens a finals dels anys vuitanta, quan a la comarca es duïen a terme diferents

treballs de recerca científica i educatius. En aquest caliu va anar madurant la idea de donar a conèixer els resultats d'aquests estudis i finalment es va decidir començar a treballar per fer-los públics en un llibre.

Presentació del llibre a la Universitat de Cervera

L'any 1992 es va traslladar aquesta idea al Centre Municipal de Cultura de Cervera (CMC), que la va acollir amb entusiasme. Va aparèixer la primera maqueta del llibre i es van editar els quaderns monogràfics *Coneixement de l'entorn natural de la Segarra*. Tres anys més tard té lloc un nou intent, però la proposta no sembla encara prou engrescadora per a les institucions que havien d'avaluar econòmicament el projecte.

A l'estiu del 2001 es desempolsa la vella idea, en un intent que havia de ser el definitiu. S'incorporen nous autors i es redacta el projecte on es detallen continguts, estil, terminis i pressupost. Amb l'empenta del CMC i del Consell Comarcal de la Segarra, l'obra ja anava

avançant amb un complet equip d'autors que aniria tancant els diferents capítols.

L'obra s'estructura en tres grans blocs temàtics: el medi físic, éssers vius i ecosistemes, i usos del territori. Conté setze capítols.

Han participat en la redacció del llibre 22 autors, la majoria vinculats a la comarca. També hi han col·laborat altres 25 persones i entitats, que han aportat diversa documentació. El llibre és d'un format de 27 x 21 cm i conté 440 pàgines amb més de 400 il·lustracions inèdites (fotografies, dibuixos, esquemes, gràfics, mapes...). L'edició és a càrrec de F. Riba, D. Rosich i R. Vallejo, i s'ha imprès a Pagès Editors.

**Es tracta d'una obra imprescindible.
Un llibre de consulta, estudi
o divulgació, que ens permetrà
conèixer a fons el territori
de la Segarra,
aquesta comarca que des d'ara
podrem entendre
i apreciar en tota la seva dimensió**

*Roques de la comarca en un plegament geològic (dalt) i
petit bosquet de tamarius (baix)*

TRES BLOCS TEMÀTICS I 16 CAPÍTOLS

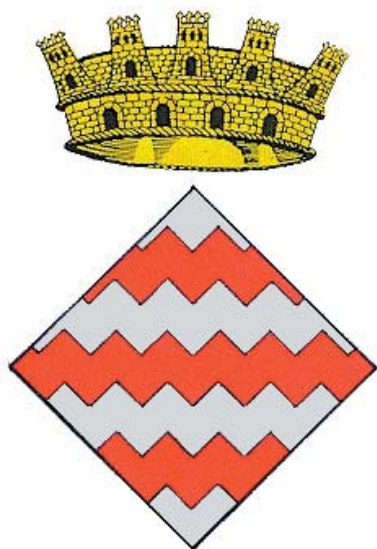
- 1 INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA FÍSICA DE LA COMARCA
- 2 LES ROQUES
- 3 HISTÒRIA GEOLÒGICA; ORIGEN I FORMACIÓ DEL RELLEU ACTUAL
- 4 CLIMA I METEOROLOGIA
- 5 ELS SÒLS
- 6 LES AIGÜES SUPERFICIALS I SUBTERRÀNIES

- 7 VEGETACIÓ I PAISATGE VEGETAL
- 8 ARBRES SINGULARS
- 9 PLANTES AROMÀTIQUES I MEDICINALS
- 10 EL CARRASCAR: DINÀMICA I FUNCIONAMENT
- 11 FAUNA VERTEBRADA

- 12 EVOLUCIÓ DELS USOS DEL SÒL
- 13 L'AGRICULTURA I RAMADERIA
- 14 ELS IMPACTES DELS SECTORS PRODUCTIUS
- 15 ELS IMPACTES DE LES INFRAESTRUCTURES
- 16 ESTRATÈGIES DE GESTIÓ DEL TERRITORI

L'ESCUT DE SANAÜJA

MARIA GARGANTÉ I LLANES

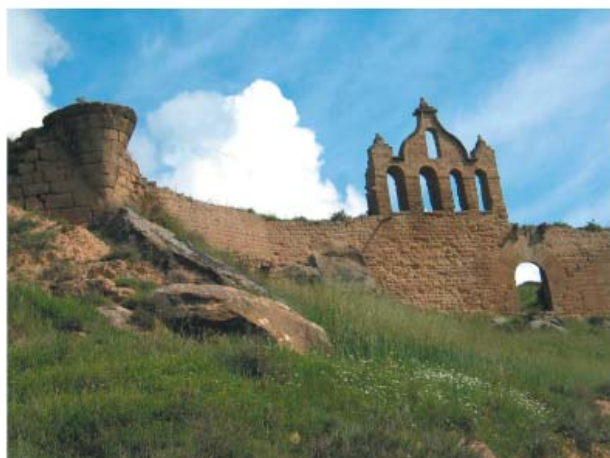
L'escut de Sanaüja fou aprovat oficialment el 23 d'octubre de 1997. Es tracta d'un escut caironat, d'argent, amb tres faixes vibrades o dentades de gules, que és el nom que rep el color vermell en heràldica. Per timbre o coronament porta una corona mural identificativa d'una vila, amb cinc torres, a diferència de les tres torres que duu la corona que identifica l'escut d'un poble.

Ja al segle XI la senyoria superior de Sanaüja pertanyia a la mitra d'Urgell. El bisbe Guillem i el vescomte Ramon Folc establiren un conveni segons el qual el bisbe donava en feu el castell de Sanaüja i els seus termes al vescomte. Aquest, al seu torn, donà el castell a Eriman, que també devia fidelitat al bisbe, com els demés castlans que se succeïren.

D'altra banda, el llinatge dels Sanaüja, que en origen devia estar vinculat al lloc, apareix al segle XIII detenint la senyoria del castell del Llor. Així, en una làpida sepulcral d'Arnau de Sanaüja, de l'any 1249, apareixen tres faixes vibrades, que són les que finalment adopta l'escut oficial, mentre que en una làpida del convent de Sant Francesc de Vila-

franca n'apareixen cinc. Cal assenyalar que, ja en temps recents, la presència d'aquestes faixes dentades havia quedat sovint confosa amb aigües, per la qual cosa en alguna ocasió s'havien representat erròniament de color blau.

Finalment, l'antiguitat de l'escut heràldic de Sanaüja queda ben corroborada pel fet que apareix representat en diversos indrets vinculats amb la vila, com la façana de l'esglésiola gòtica de Sant Jaume de Sallent i, sobretot, en dues claus de volta de l'església parroquial de Sanaüja, edificada entre 1509 i 1515 i on l'escut ja presenta les faixes dentades, encara que amb un nombre superior a l'actual.

EL BRUT I LA BRUTA

DIES 9 I 10
DE FEBRER

TORÀ
2007

El Carnaval del Llobregós

Dissabte: disfressa't amb
LA TRIBU DE SANTI ARISA

PROGRAMA

Divendres, 9 de febrer:

11 h matí.- Rua infantil pel Mercat de Carnestoltes, amb els nens i nenes del Col·legi Públic Sant Gil i de la Guarderia "El Jardí", acompanyats pels Gegants, en col·laboració amb l'AMPA.

Dissabte, 10 de febrer:

Durant el matí, el jurat observarà i avaluarà els BALCONS MÉS BEN GUARNITS per atorgar-ne el premi
17 h tarda.- Presentació de la festa davant de l'Ajuntament:

- PREGÓ DE CARNESTOLTES, a càrrec d'una parella constructora.
- EXERCICI DE MEMÒRIA HISTÒRICA de fets de rabiosa actualitat del municipi
- RUA de Gegants, trabucaires, el ruc, els rucs, les comparses, personatges forasters de fora acompanyats pel grup teatral "PLOU I FA SOL" i amb la Xaranga "VA I VE". Festa Assegurada!!
- A la plaça de l'església: "ui ui ui..... No ens fem càrrec dels possibles desperfectes!!!"
- Acabarem la rua davant el nostre Ajuntament i farem un BINGO BRUT i una BOTIFARRADA popular (cal tenir gana i 1 EURET)

23,30 h nit.- Gran Ball de Disfresses, al pavelló, a càrrec de LA TRIBU DE SANTI ARISA

1,30 h matinada.- Concurs de Disfresses amb fabulosos premis i l'ESTATUETA DEL BRUT.

Ballada de Gegants, i gresca fins a la matinada amb... DISCOMÒBIL F.A.M.E.!!!

Preus: disfressats (de cap a peus!!!) 6 euros. No disfressats 9 euros

JORNADA DE JOVA A L'EIN DEL LLOBREGÓS

Durant la passada tardor, concretament el dissabte dia 25 de novembre de 2006, va tenir lloc una jornada de treball voluntari o jova dins l'Espai d'Interès Natural de la Vall del Llobregós (EIN).

MIQUEL PARRAMON

Una de les rutes anomenada les Gesses -muntanyes de guix- que encara tenia un tram de corriol impracticable amb bicicleta, però sí que es podia passar a peu, va ser restaurada amb la forma anomenada de jova, però en versió moderna, voluntaris que fan treballs d'interès públic, antigament involuntaris.

El corriol que es va obrir amb uns quants valents, anava antigament de la font dels Camats a Sanaüja, en total 1,5 km.

La jornada de Jova va durar des de les 9 del matí fins a les 4 de la tarda i va ser organitzada per l'Associació Cultural del Llobregós i per l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de la Segarra. El dia va acabar amb una bon dinar de germanor per a tots els

participants.

També es va recuperar una antiga creu de terme, de la qual només es conserva la base i un petit tros de columna, que es va trobar en el carener i amagada dins el bosc de la ruta de les Gesses.

A hores d'ara, tots els ciutadans de Sanaüja que vulguin ja poden accedir a l'Espai Natural del Llobregós de forma directa sortint direcció sud des del Santuari de la Mare de Déu del Pla fins a la Font dels Camats; ho poden fer a peu o amb bicicleta de muntanya, ho tenen molt a prop i, per altra banda, permet fer tota la ruta de les Gesses amb BTT.

gran SOL

RESTAURANT
especialitzats en banquets

www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Solsona (Lleida)
973 48 10 00

FORN DE PA

Argerich

Plaça de la Creu, 13 - Tel. 47 31 79 - TORÀ

FESTA DE SANTA ÀGATA A TORÀ

Amb motiu de la Festa de Santa Àgata tindran lloc a Torà el actes següents:

Diumenge, 18 de febrer

12 h, a la parròquia, **missa** en honor a Sta. Àgata i benedicció dels panets.

20 h, **xerrada** sobre DIETA EQUILIBRADA, a càrrec de Graciela Porta, assessora en nutrició.

21 h, al poliesportiu, **sopar** de dones i a les 0,30 h **ball** per a tothom amb l'orquestra "Hotel Cochambre".

(Venda de tiquets per al sopar: del 19 al 22 de febrer a Cal Miramunt)

Alcaldessa de Santa Àgata 2007

*Us agraeix la
vostre companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

EL VENTILADOR

Amb el nou Govern d'Entesa haurem d'estar atents a la política de cada dia. Que Ernest Benach exclami "Visca Catalunya Lliure" o que Montilla faci una defensa genèrica de la llengua catalana, són coses que poden reconfortar, però no són part integrant de la política real.

Estem veient com al Centre Territorial de TVE a Catalunya tenen previst reduir-li molt aviat les seves desconnexions a només mitja hora d'informatiu diari de dilluns a divendres, a més de l'amenaça que pesa d'apagar Ràdio4.

I ens preguntem: Què passarà a TV3 i a Catalunya Ràdio, i en general a les emissores de la CCRTV? Continuarà la política de desconstrucció nacional que s'ha accentuat durant la darrera època? Es parlarà més o menys dels Països Catalans? Continuarà decreixent la presència de la llengua catalana a les entrevistes, als programes, a la publicitat, als concursos de cançons? La llengua catalana continuarà marginada en el cinema? Les condicions laborals milloraran? Es veurà, si més no, un increment dels contractes fixos, de les pensions i dels salaris mínims? Continuaran sobreposant-se desordenadament els serveis públics? La nova immigració continuarà manipulada i allunyada del català? Les "grans infraestructures" (línia de Molt Alta Tensió, Quart Cinturó, etc.) tindran via lliure i es

continuarà perpetrant la destrucció del país? Aquestes obres, passaran pel davant del necessari desdoblament de l'Eix Transversal? Es frenarà l'especulació immobiliària? Els lloguers i els preus dels habitatges s'estabilitzaran? Els transports ferroviaris i els aeroports continuaran dins el límits d'insuficiència i ineficàcia actuals? Es plantejarà el debat de l'autodeterminació

o s'ajornarà sense data? S'obrirà el debat territorial o quedarà altre cop en un calaix? Els municipis més rurals tindran una ajuda especial pels quilòmetres

Transports
MOLINS

Serveis:

PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

ELS GESTOS I ELS FETS

quadrats de territori que els hi ha tocat gestionar? Els pagesos podran ingressar l'import de la PAC dins el mateix any que han fet la sol·licitud? Els guardes de seguretat -que ja són tants com mossos d'esquadra- podran portar armes o s'hauran de defensar amb un "espantassogres"?...

La política convencional té sempre una doble línia de desenvolupament: la dels gestos i la dels fets, línies que no sempre són coherents entre elles. Malgrat que aquest govern s'ha definit a favor dels fets i de la feina, això no és cap garantia que la feina sigui ben feta. Caldrà, doncs, que estiguem atents i no deixar-ne passar ni una.

I permeteu-nos, amics lectors, que acabem fent una mica de broma, ja que hem tingut la sort de poder

accedir a una suposada carta apòcrifa que va adreçar el president Montilla a un cosí seu, recentment arribat d'Inájar, amb l'objectiu de fer fortuna a Catalunya.

"Querid primu:

Com presidéng da Cataluna t'adresu estas líneas pa dunat-ta la benbinguda. Has yegadu a un país milenariu, amb una cultura i una yengua pròpias.

Peró no t'asustis parqué aixó mu pensu carragá yó en cuatro días. Da fet, el país milenariu no mimporta un papinu parca sa da mirá endaván. De la cultura, milió ni parlá. Y da la yengua, ¿cá té da dí yo ca tú no sepis? Des da luego, com ca he d'aparatá un poc pa guardá las formas, t'ascric aixó par animarta a ca t'integris. Esperu ca demostris ca no tots lus imigrángs són tang inadaptads com yó. Ya veus, cuarenta ans vivíng da la pulítica i mira com lo parlo. Yes ca a mi estu del cataláng sempre me la traid fluixa, pró no'm prucupa. Aquesta región está yena d'idiotas ca van dién pels puestus ca mi partid es catala-nista. Y la yén es tang imbécil ca sagu ca su creu.

Hara que sog presidéng podré fé lu que quier y no es-taré yigat de pies y manus per nad. Da mumén yó diriyiré la pulítica yingüística. Y par ca no s'enfadi mi sociu Carod y sa pensi ca fach alguna cosa par la yengua, tanviu un kit ca mé truvat pal daspach: Donli cord al catalàng.

També me ofereixo a fer-ta da voluntari yingüísticu, a veur si cunseguexu cargarma el idioma. Y ya saps, si alguns ta diuan cal cataláng és nesessáriu per prusperá a Cataluña, no lus hagas ni putu cas".

VENDA - INSTAL·ACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

imatGE.
saló d'estètica

- FOTODEPILACIÓ (La depilació definitiva)
- SOLARIUM VERTICAL
- MASSATGES (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- DEPILACIÓ (cera rosa, tèbia, calenta)
- MANICURA, PEDICURA
- TRACTAMENTS FACIALS

Plaça Barcelona 92 nº 8 baixos CALAF

93 868 03 49

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avgda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/. Escots, 30
25753 SANAÜJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes

Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Plaça Major - Claret de Torà
tel. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria

Carmen's
HOME i DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

Telèfon. 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 • TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 690 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	973 473 368
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204

DIGITALITZA'T

Ja pots adquirir la revista

Llobregós
informatiu

digitalitzada en format PDF

1 CD (1 any) 25 Euros

1 CD (2003, 2004, 2005 i 2006) .. 60 Euros

Podràs tenir la col·lecció completa
amb índex de búsqueda ràpida per paraules

Telèfon 649 352 877

E-mail: info@llobregos.info

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

Les subscripcions a la nostra revista
LLOBREGÓS INFORMATIU quedaran automàticament
renovades, si no hi ha prèviament la comunicació
expressa de donar-se de baixa.

El cobrament de la subscripció es farà
de la forma habitual escollida pel subscriptor

HORARIS ALSINA GRAELLS

SOLSONA - LLEIDA

HORARI	ITINERARI	HORARI
06,40	SOLSONA	14,55
07,06	BIOSCA	14,29
07,12	SANAÜJA	14,23
08,35	LLEIDA	13,00

BARCELONA - ANDORRA

HORARIS	Km.	ITINERARI	HORARIS
06,45	17,00	ANDORRA	11,36
07,09	17,24	9	11,06
07,15	17,30	LA SEU D'URGELL	11,00
08,18	18,33	79	09,57
08,28	18,43	PONTS	09,47
08,44	18,59	92	09,31
08,51	19,06	98	09,24
08,56	19,11	102	09,19
09,02	19,17	107	09,13
09,14	19,29	117	09,01
09,48	20,03	144	08,27
10,45	21,00	212	07,30
		BARCELONA	17,00

BOJOS PELS PUNTS

"Tinc targeta client", em diuen orgullosos després d'haver-los dit l'import total de la seva compra. És com si la botiga en qüestió (el nom de la qual mantindré en l'anonimat) només estigués disposada a fer-los regals a ells. Sí, la targeta client és el que més m'ha sorprès durant la meua experiència a caixa.

"Es tracta d'una targeta acumulativa de punts. Vos-tè l'entrega a caixa quan vingui a comprar, li passarem i acumularà punts. Quan en tingui 400 rebrà a casa seva un xec de 6 euros", responem quan ens pregunten de què es tracta, intentant no riure en pensar en la dificultat que suposa acumular 400 punts... I és que més de dues vegades m'han obligat -literalment- a anul·lar la seva compra en recordar que tenien la targeta client: tot per

poder acumular els ditxosos punts.

El que crec que ells no saben és que un cop haver gastat i gastat per a obtenir el xec per valor de 6 euros, aquest té una irrisòria data de caducitat que els obliga a tornar aviat i gastar-lo en el primer que se'ls acudeixi. Sempre, això sí, que la compra superi els 6 euros. És llavors quan em vénen ganes de dir-los: *"però senyora, ¿de debò necessita un podòmetre, un llum frontal i tres caps de barretes energètiques?"*.

I és que al preu que va tot, no és d'extranyar que ens aferrem a qualsevol cosa que (sembla que) regalin...

Montse Torné

EL DETERIORAMENT DE LA POLÍTICA

Els darrers dies hem assistit al lamentable espectacle de la desunió de la classe política. Després de l'atemptat de Barajas, que ha trencat tota esperança d'un final negociat al terrorisme, els polítics han mostrat més que mai el que de debò els interessa: guanyar vots al preu que sigui. En comptes de col·laborar i mostrar una sola veu davant la violència, s'han comportat com a criatures de parvulari que es diuen allò de *"No te ajunto"*. Què més fa un lema o un altre, què importa qui ve o deixa de venir, si el que hem de deixar clar és el rebuig a la violència i la solidaritat amb les famílies de les dues víctimes? De debò pensen que als ciutadans ens interessa aquesta mena de discussions? De debò creuen que surt gratis aquest menyspreu a la intel·ligència dels ciutadans?

Cada cop més s'abandonen els discursos matissats, raonats i raonables, dirigits al cervell del ciutadà.

Cada cop més s'apel·la a l'estómac, o a altres òrgans que queden més avall i que fan de més mal dir, i no del ciutadà, sinó del votant. Perquè és això el que es busca, un intolerable deteriorament de la democràcia que no ens podem permetre, que vol convertir-nos en autòmats que voten cada quatre anys sense pensar gaire. Alguns, davant aquest panorama, opten per quedar-se a casa i "passar" d'anar a votar, igual que els polítics "passen" dels veritables problemes del ciutadà (vivenda, salut, educació, medi ambient, com arribar a final de mes...). D'altres, més conscienciats, van a votar però ho fan en blanc, volent exercir el seu dret de vot però donant un missatge de càstig a tots els polítics. Potser ens toca a tots plegats fer una reflexió perquè les coses canviïn, ja que els polítics es limiten a dir que cal fer-la, però no la fan mai.

Montse Vives

RÀDIO
altiplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA
www.comemissores.com/radioaltipla
Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

EL PACIENT AMB SIDA TÉ NOUS TRACTAMENTS

La sida és una malaltia infecciosa causada per un virus anomenat VIH, virus de immunodeficiència humana, que produeix una alteració al sistema immunitari de la persona que la pateix.

No se sap d'on ve el VIH. Els primers casos de sida es descriuen als anys 80 entre la comunitat homosexual de San Francisco quan s'observaren diversos casos de pacients joves que presentaven un tipus de pneumònia molt estranya en aquell moment.

El VIH es pot transmetre de tres maneres: per transmissió sexual, per transmissió parental per l'ús compartit de xeringues, instruments contaminats o transfusions de sang i per transmissió de mare a fetus.

El problema d'aquest virus és que rarament avisa quan infecta. Podem estar-ne contagiats sense percebre cap símptoma que ens avisi. Si una persona s'ha infectat, amb una simple analítica de sang por confirmar-ho o descartar-ho. Si el resultat d'aquesta anàlisi és positiu, sempre es recorre a una segona anàlisi de confirmació, aquesta més sofisticada.

La sida no es cura però s'està convertint en una malaltia crònica. Actualment existeix un arsenal de fàrmacs a disposició dels especialistes per combatre el virus.

Sílvia Porta i Simó

REFLEXIONS SOBRE LES QUALITATS HUMANES DE LA DOLCESA I LA TENDRESA

Si observem la trajectòria vital dels éssers humans, veiem que més del 90% han deixat sense desenvolupar capacitats que els haurien fet la vida més fàcil i, per tant, haurien estat més feliços. Per què no les desenvoluparen? Generalment no es desenvolupen per por, per a deixar el que no et fa feliç, per a la falta de recursos econòmics, per a la soledat o al què diran... és a dir, que no han fet un bon ús dels talents que els hi foren donats. Veiem així que les limitacions de la ment anul·len les capacitats innates que tots portem incorporades.

Els éssers humans es relacionen entre si de múltiples maneres i generalment en aquestes maneres està l'intercanvi (tu em dones això i jo et dono allò). Aquesta llei de la compensació mútua, que és tant com la mútua entrega d'energia, es veu alterada quan no es compleixen les expectatives creades i hom considera que no ha rebut la deguda correspondència a la seva entrega.

Això fa que les relacions estiguin viciades per les

expectatives i, per tant, els manca un ingredient bàsic, un ingredient que quan s'utilitza aplanar camins, apropar postures i facilita la comunicació: la dolcesa.

No tractem del tracte melós, no parlem dels afalacs sinó que parlem de la mirada, del gest corporal i del tacte.

La dolcesa és un ingredient bàsic per tal que els éssers humans s'uneixin mirant cap al mateix lloc i posin els seus esforços en la mateixa direcció.

Ser dolç és ser dúctil, és a dir, posseir aquesta capacitat de prolongar-se cap a l'altre sense importar la distància, sigui aquesta física o mental.

Si ets dúctil no ets rígid, si no ets rígid no sofreixes i si no sofreixes ets més objectiu.

La dolcesa i la tendresa van unides i formen part de l'expressió de l'Amor.

Mireu amb atenció quanta dolcesa hi ha en vosaltres i no la guardeu, perquè quanta més en doneu, més en rebreu. *Sahogen*. Amb amor.

Ramon i Joana

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CORSETERIA

CAL GUATLLES

Montserrat Solé Bonet

c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

"EL PERFUM"¹ O UNA METÀFORA

El protagonista d'aquesta pel·lícula és un ser molt ben dotat amb qualitats olfactives i, per contra, mancat d'olor corporal, que per arribar a obtenir la màxima essència no dubta en incorre en l'assassinat de noies que encara són verges o, dit d'una altra manera, que conserven tota la seva puresa i essència. A la seva vida podem dir que es donen uns trets que podríem associar a l'Alquímia i la recerca de la pedra filosofal, a la recerca de l'element número tretze i, de passada, una certa relació amb la taula periòdica o fins i tot a l'elixir de l'eterna joventut.

També podríem dir que expressa la necessitat del ser humà de cercar la perfecció absoluta, que comporta el transformar-se en una mena de déu, al temps que ens diu que si no ens acceptem com som, podem incorre en la follia que fa que es perdin tots els valors (ètics o morals) que es pressuposen a l'individu.

La pel·lícula transcorre en una barreja de plasticitat pictòrica fins i tot impressionista, amb una exposició dels cossos nus de les donzelles en un marc gairebé

de positura de model de quadres, com així mateix són gairebé quadres moltes escenes que donen una explicitat i profunditat de les escenes; una pel·lícula en què els diàlegs són la part menys important, la qual cosa facilita que l'espectador es deixi conduir per unes emocions, si no olfactives, sí al menys visuals i plenes de simbolismes i de la mateixa follia que acaba atacant al personatge. Tot això amb un fons musical amb toc de poesia, que tot plegat acaben explicant la història d'un assassí en sèrie posat en una època concreta de França, on la gent del poble pla assistia a les execucions com si anessin al teatre i amb un acompanyament de pors o fanatismes religiosos.

Malgrat el que jo crec del metratge, que al meu parer es podia resoldre amb un quart o mitja hora menys, és frapant que en una pel·lícula es puguin ensenyar escenes d'assassinats en sèrie d'una forma que es podria dir que no fereix i convertir, com dic a dalt, les víctimes en models pictòrics.

Josep Gatnau i Grau

¹ Nota de la redacció:

Pel·lícula dirigida per Tom Tykwer, estrenada el 14 de setembre de 2006 a Alemanya. És una adaptació cinematogràfica de l'obra "*El Perfum: història d'un assassí*", novel·la històrica i de terror de Patrick Süskind, publicada el 1985, amb una trama ubicada a la França del segle XVIII que relata la vida de Jean-Baptiste Grenouille, un assassí de dones que posseeix l'olfacte més desenvolupat del món.

"DOBLE JOC"

El dimarts dia 9 de gener a les 10 del vespre va començar una sèrie de programes al Canal 33 que promet estar molt bé. Es tracta d'uns documentals que, amb el títol genèric de "Doble joc", presenten els espies catalans de diferents èpoques que s'han infiltrat en moviments socials i/o polítics.

El primer va tractar la història d'un talp del CE-SID que es va infiltrar, autoritzat pel jutge Baltasar

Garzón, a Terra Lliure abans dels Jocs Olímpics de 1992.

No sempre podem contemplar en la nostra televisió la història dels moviments socials i polítics de caràcter independentista. Aquesta sèrie ens ajudarà a descobrir la història i les històries més recents de casa nostra.

Ramon Fitó

*Al servei de la comarca
des de 1895*
Telèf. 938698019
Floristeria 938680301

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Folguera a Jorba s/n
08280 CALAF

Telèfon 655 63 35 20

"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà

Tel. 973 47 34 10

Fax 973 47 38 15

E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

LA HISTÒRIA CONTINUA

Fa pocs anys vam acabar el segle XX. Semblava que no s'acabaria mai. És curiós però la història més recent sembla més llarga i complicada que la història que tenim llunyana. Els llibres d'història dediquen més pàgines al segle passat, que no pas a tota l'Edat Mitjana. Deu ser cosa de la perspectiva. Tant la perspectiva espacial com la temporal fa que les coses llunyanes empetiteixin i les coses properes semblin enormes. Hauriem d'aprendre a copsar la perspectiva en la seva mida real i a no engrandir les coses més del que són. Correm el risc que ens aclaparin els esdeveniments no per la seva gravetat o importància, sinó per la seva proximitat.

El segle passat ens va deparar una cosa molt important a quasi tots nosaltres: l'existència. Tots (quasi tots!) els que existim en aquests moments hem arribat a l'existència durant el segle passat i això, en principi, és el millor que ens podia passar: ser. Ah! i no morir en l'intent. Molts no han pogut traspasar el llinar del segle XXI.

Després de deixar constància del més important que és viure, podem veure amb més o menys claredat històrica què és el que ha passat aquí i allà, i veurem la quantitat d'esdeveniments, avenços científics i tècnics, desgràcies, guerres, morts, benestar, il·lusions, justícies i injustícies, alts i baixos d'una humanitat abocada a una evolució que tant de bo fos rectilínia. L'evolució té "dents de serra", moments sublimes d'anar endavant i moments esgarriuosos de caminar com els crancs. M'agradaria tenir un aparell per mirar la història amb un ull de bou i descobrir que avui estem en el món millor que ahir, entenent per ahir un període, diguem-ne, de tres mil anys, que no és res si ho comparem amb la història de l'univers.

I la història continua. Hem entrat al segle XXI i la

humanitat continua fent història. Una història petita de cada un dels habitants de la terra, amb les angoixes d'existir i amb l'alegria de l'existència. Hem contemplat com la nació més poderosa (poderosa en què?), és vulnerable a atacs dels de fora i atacs dels de dintre. Contemplem com unes persones igual a nosaltres, amb la simple diferència que han nascut uns quilòmetres més enllà, es veuen privades de feina, de riquesa i de benestar, mentre contemplem com nosaltres ens ho mengem tot i no els deixem venir a compartir la nostra feina i la nostra vida. I l'Estret és cada vegada més estret i aviat es podrà caminar per sobre els ossos dels qui han deixat la il·lusió per dins l'embut.

Contemplem també en aquesta matinada de segle i de mil·leni com es van despertant esperances d'un futur millor, com els joves sans d'esperit i de noblesa comencen a passar de tot el que representa mort i destrucció, com les dones cada vegada són més reconegudes com a persones, com els que es dediquen a la trista feina de la hipocresia social o política cada vegada més se'ls reconeix de lluny. Veiem com la publicitat és cada vegada més grollera i això és bo per no deixar-nos enganyar. Contemplem com els nens que estan naixent ja no seran "del segle passat" i ens miraran, a nosaltres els vells del segle vint, com aquells que els van deixar moltes coses per fer.

A ells, als nens que tenen uns anys més llargs (a mida que ens fem grans els anys són més curts), hauríem de dedicar aquest començament de segle nou. I desitjar que totes les coses que no hem fet o que hem fet malament al segle passat, els permetéssim que les arreglessin ells, per on passa el futur d'aquesta història que continua. Nosaltres, aviat serem història.

Fermí Manteca

Totes les cartes adreçades a l'apartat d'Opinió de LLOBREGÓS INFORMATIU han de portar les dades personals dels seus autors. Així mateix, cal que siguin escrites a doble espai i que no superin les quinze línies d'extensió. LLOBREGÓS INFORMATIU es reserva el dret a escurçar-les. En cap cas es mantindrà correspondència sobre les cartes adreçades i no publicades. Es poden enviar per correu, a l'adreça electrònica info@llobregos.info o des de la web: <http://www.llobregos.info>.

Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 468 100

**Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals**

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:

JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR, S.C.P. - NIF. G-25362427

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

**Hostal - Bar
TRÈBOL**

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

A LA ROSA DE CAL ROIG

Rosa, ara que has trobat el repòs merescut, els nostres pensaments giren al voltant dels records que ens has deixat.

L'època en què tenies cura del Museu del Pa, una tasca poc agraïda, a l'ombra i desconeguda per a molta gent, però necessària si volem tenir el museu polit i net. També ens vénen a la memòria un munt de caminades populars en què, amb el teu estimat Jaume, muntàveu la parada on obsequiàveu els caminants amb coca i mistela, i per si no fos prou, a la tarda unes quantes hores a peu dret repartint pa, fuet i xocolata al convent... I tantes coses més.

Per tot plegat la gent de l'APACT i la gent del teu poble, Torà, t'estem agraïts.

Rosa Maria Santamaria, Presidenta de l'APACT

BONA CAMINADA, RAMON!

Recordo molt bé aquesta foto que li vaig fer al Ramon de Cal Garriga durant la caminada popular de Torà del 2001. És una foto amb una forta càrrega simbòlica.

Un home camina al seu ritme, tot sol, endarrerit, molt allunyat de la resta de caminants poc abans d'enfilars la forta pujada del Puig-Redon, vora el mas Les Freixes. Era una caminada llarga, dura i cansada, sobretot per a una persona de 76 anys, com ell. Quan em va veure, es va aturar i vàrem parlar una estona. Recordo aquest moment perquè em va dir il·lusionat el molt que li agradava la ruta que havíem triat aquell any, i que feia unes setmanes que s'estava preparant per a aquesta caminada, que es trobava bé i que volia acabar-la. Vaig veure un home feliç, content, que es trobava a gust caminant tot sol segurament deixant-se portar per pensaments i records íntims.

El Ramon va acabar la caminada cansat i endarrerit, però la va acabar. Ara n'ha començat una altra, però aquesta ja no la farà sol. Segur que ja tenia ganes de trobar-se amb la Maria Dolors, la seva esposa, a qui tant va estimar.

Xavier Sunyer

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLES
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Crells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE, EMPRESARIAL
JURÍDICA I IMMOBILIÀRIA

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

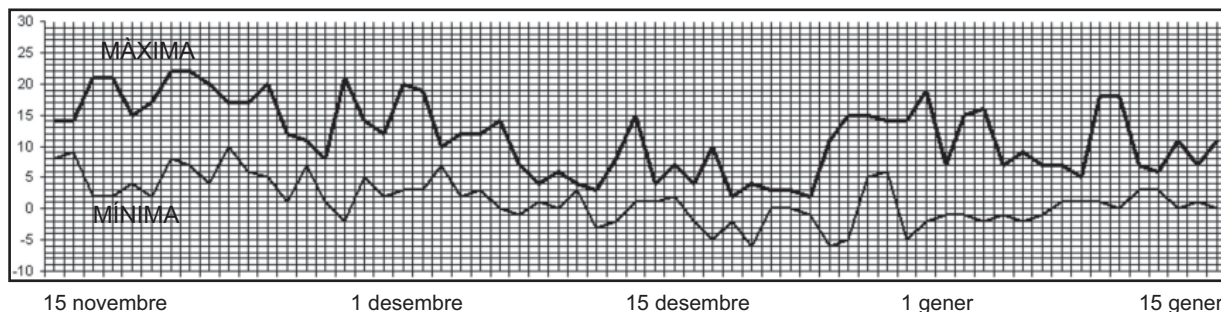
Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

LA TEMPERATURA DE 15 A 15

TEXT: FERMÍ MANTECA

DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

Cicle meteorològic o canvi climàtic

Hem tingut una tardor i un començament d'hivern d'allò més atípic: només uns quants dies les mínimes han baixat de zero graus, mentre que les màximes han estat per sobre del que és normal per a aquesta època de l'any.

Pel que fa a les pluges, ja ho veieu, en dos mesos 25 litres escassos que han caigut amb comptagotes i no han servit, ni de bon tros, per a omplir les fonts. I a la muntanya, ni una volva de neu que assegurí les reserves d'aigua dels embassaments que continuen baixant i estan per sota del que seria de desitjar. Només les boires -provocades per la inversió tèrmica derivada de l'anticicló- han mantingut la humitat dels nostres camps.

Tot plegat, fa pensar. ¿Estem en un cicle meteorològic de sequera i calor o, per contra, s'estan deixant sentir ja els efectes del canvi climàtic? Els científics ens parlen que aquest canvi és evident i que cal prendre's seriosament les mesures per evitar que vagi a més i tenir cura de no contaminar més el medi ambient i de canviar els nostres hàbits per fer un món més sostenible.

El futur del nostre món està en joc i cada un de nosaltres ens ho haurem de plantejar.

LES PLUGES

17 novembre	6 litres
19 novembre	1 litre
6 desembre	6 litres
7 desembre	3 litres
8 desembre	2 litres
9 desembre	4 litres
16 desembre	1 litre
23 desembre	2 litres

REFRANYS:

- Si pel gener calent estàs, per Pasqua tremolaràs.
- Febrer, febreret, set capes i un barret, perquè tan aviat fa sol com fa fred.
- Sol de febrer mai dura un dia sencer.
- Per Sant Vicenç marxen les boires i vénen els vents.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

**FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.**

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

SOPA DE LLETRES

ANTÒNIA BALAGUÉ

L'altre dia vaig anar a Andorra amb l'autocar de l'Alsina Graells i vaig pensar que hi ha molts medis de transport. Busqueu-ne deu.

ENDEVINALLA

Ves si saps què és una cosa que per tot arreu es posa però a la mar no gosa.

ACUDIT

El doctor Martínez va a visitar un vellet a un poble dalt d'una muntanya. El troba molt carregat de pit i li diu a la seva dona que cada dia, a les vuit del matí, li doni dues pastilles.

-Doctor, com ho sabré que són les vuit si no tenim rellotge?

-Mire Usted: cuando cante el gallo por la mañana le da las pastillas y ya está.

Tres dies després el metge torna a visitar el malalt i el troba molt pitjor.

-No le ha dado las pastillas?

-Sí, senyor, però el pobre gall no les va poder pair i el segon dia ja es va morir.

L'acudit del Pleixats

- Diuen que els joves corren molt per la carretera, però nosaltres anem a tota pastilla...

- Je,je!!!!

SOLUCIONS

la neu
ENDEVINALLA:

trineu i funicular

SOPA DE LLETRES: cotxe, moto, autobús, tren, vaixell, avió, helicòpter, bicicleta,

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)

Han arribat a la nostra redacció uns exemplars d'un diari que es publicava a Sant Martí de Tous (Anoia) que es deia EL SOL DE TOUS. Va començar a editar-se en 1914 i de tant en tant publicaven cròniques de la Vall del Llobregós. Avui en reproduïm aquest article publicat en 1919.

COSTUMS DE LA SEGARRA (LA LLORDELLA)¹

Encara no fa gaire anys que a Torá, pel dijous llarder, que es lo dijous avans del diumenge de carnestoltes, la fadrinalla sortia a fer lo que s'en deia "La Llordella". No sé quin significat podia tenir aquesta costum o cerimonia popular, que amb més o menys varians se conservava en Biosca i d'altres pobles de la Segarra, sino es lo d'exterioritzar les ganes que tenien los fadrins, de cada poble, de sortir pels carrers a alegrar els veïns uns quants dies avans de que arribés Quaresma, temps de recolliment i penitencia, i de provar al mateix temps aveure si podien arreplegar de mans de les mestresses en paga del obsequi fet al veïnat força dotzenes d'ous, butifarres, peus de porc i d'altres gormanderies pel estil, ab les que tot lo jovent pugués arreglar-se per final de festa i avans d'entrar al temps dels dejunis i abstinencies, una bona brenada ben grassa. Puix que "La Llordella" es feia aixís d'aquesta manera:

Sortien pels carrers i places de la vila a ballar la dança, o ball-pla, al so d'un violí lo bonic o bonica, qui eren dos fadrins, vestit l'un a tall de senyor amb la roba mellor dels festenyals i portan un barret de copa ben alta, i l'altre vestit de dona tota enjoyada amb jipó i faldetes de seda i mantellina blanca de panyo al cap, tot ben posat i ajustat com era possible. Caminaven sempre seriosos l'un al costat del altre, i quan arribaven al mig d'un carrer o plaça en que lo violí deixava escapar les primeres notes de la dança, colocats l'un davant del altre a dues passes de distancia, com s'acostuma a fer per a ballar la dança, se posaven a seguir tots los punts de la música de la manera més exacte que sabien, i amb la atenció deguda en lo moviment dels peus i braços que a cada un corresponia; i acabaven agafant lo bonic amb la seua ma dreta, la ma dreta de la bonica per a que aquesta donant un giravolt passés per davall del pont que tenien format los braços drets dels dos dançaires units per les mans. Aquestos dos fa-

drins formaven la part principal i que podriem dir la part formal de La Llordella, i ells s'atreien les mirades de tothom, sobre tot les de les dones tafaneres qui desde les finestres i balcons, o estan en les cantonades dels carrers i places a mirar lo pas de La Llordella, comentaven la molta o poca traça de la qui havia guarnida a la bonica i la més o menys maquesa i preu de la roba i joies que rumbejava.

Detrás de lo bonic i la bonica seguien dos altres fadrins que's deien o eren coneguts per lo brut i la bruta, perque l'un anava vestit de calderer tot brut de la cara i de la roba i boi carregat de paelles i calderes

velles i bonyegades, i l'altre, vestit de dona, anava tot brut de cara i de mans, amb la roba ben esperracada, una caputxa tinyada lligada al cap, i portan una filosa de borra a les mans. Aquestos corrien i saltaven pels carrers com dos mals esperits i si ballaven la dança ho feien no més que ha tall de mofa; s'entretenien més en empaitar la quitxalla que anava a inquietar-los.

De aquesta manera recorrien la vila lo dematí del dijous llarder lo bonic i la bonica i el brut i la bruta mentres altres quatre fadrins, mudats de festa, passaven de dos en cada banda de carrer a fer la capta per a La Llordella desde baix a la porta de cada casa. A les cases que no'ls hi donaven res, les hi pintaven una creu de mangra en lo llinar de la porta, aixís tothom n'havia esment de la tacanyaria de aquella casa; i tot lo que arreplegaven de les cases bogals ho portaven a la lloca, qui era un altre seu company assegut damunt d'un matxo carregat amb dues portadores, i aquest ho guardava i arreglava tot dintre de les portadores a fi de poder-ho engolir, tots junts, en mig de tabola i gatzara en la brenada de la tarda.

Un fadrí de Torá

FOTO XAVI SANTESMASSES

¹ EL SOL DE TOUS, núm. 66, pàg 2, Sant Martí de Tous, 2 de març de 1919

APROFITEM EL CARNESTOLTES

Quan llegireu aquestes línies pot ben ser que a pocs metres hi tingueu una màquina de cosir funcionant a corre-cuita. Segur que a casa vostra hi ha algú que aquest any vol ser Juli Cèsar, la caputxeta vermella, mosso d'esquadra o un geni de la llàntia. I és que, amics, és època de carnestoltes i l'afany per disfressar-se arriba fins i tot a la corporació municipal, decidida a ser protagonista de la festa.

No sé si aquest any l'equip de govern encapçalat per l'alcaldeessa-presidenta es guarnirà de forma especial per als sopars que se'ns acosten, però és clar que almenys en part han sortit de la hibernació permanent en què es trobaven, i han començat a posar llums. I no em refereixo a grans idees de futur, valga'm Déu, sinó a la col·locació de fanals al Pla de Torà. Sens dubte, la disfressa més fàcil de portar ara que falta poc per a les eleccions.

Un ciutadà poc atent a la realitat local, podria creure ingènuament que un dels majors problemes municipals radica a la que podríem anomenar illa de la discòrdia, o el forat de la vergonya -manllevant topònims barcelonins-. Per si algú no té nas, em refereixo a la parcel·la on hi ha una espècie de triumvirat d'equipaments, tant heterogenis com l'antiga caserna dels guàrdies civils, la residència d'avis i el putrefacte abocador. Però, estimats amics, anem a pams.

El tema del quarter de la Guàrdia Civil desperta suspicàcies entre els més vius; creuen que se'n podria treure molt de suc. Però ben mirat, si això implica trucar al Departament d'Interior, potser que ens ho penséssim després del ridícul amb les subvencions per al Parc de Bombers, que encara hi prendriem mal. A més, al cap i a la fi, és molt millor mantenir-lo en estat de ruïna visitable, com si fos un monument. D'aquesta manera, si tens un mal dia, sempre pots anar-hi i et

desfogues trencant un vidre, te n'endús una porta o hi fas una pintada subversiva. I la tranquil·litat que et queda no té preu.

Malgrat tot, si hi ha algun tema en què el nostre poble no es pugui queixar per a res és, a part del sanitari, el Medi Ambient. No només se'ns permet la recollida selectiva porta per porta, i podem alimentar-nos via nasal amb l'essència dels millors pinsos compostos, sinó que, sortosament, tenim l'esmentat abocador molt a prop. És el que se'n diu política de proximitat. Tot i les queixes d'alguns desaprensus per la seva ubicació -que segurament el voldrien sota casa seva- l'Ajuntament es fa fort i defensa el dret dels treballadors de la residència a no haver de perdre temps per anar a tirar les escombraries; perquè les poden llençar còmodament via finestra mentre preparen el sopar o fan els llits dels més avis.

I em dol que no hi hagi prou paper pel tema del polígon industrial que, amb bon criteri humanitari, l'Ajuntament intenta posposar al màxim. Segurament és per prevenció davant les grans multinacionals que vindrien en massa al nostre poble, amb la conseqüent explotació dels nostres infants i la contaminació dels aqüífers. Ja sabem que estar al poder implica prendre decisions responsables i difícils. Seguint aquesta lògica, per tant, és millor no prendre'n si veiem que seran irresponsables. Sí, senyor! una vegada més l'equip de govern ha posat la bena abans que la ferida.

És per tot això que, amb tots aquests anys d'intensa activitat i havent restaurat la Torre de Vallferosa, està clar que l'Ajuntament arriba a les eleccions municipals amb la moral pels núvols i deixant el llistó molt alt. Després dels comicis i dels transfuguismes, només ens quedarà baixar a la Terra, arremangar-nos i posar-nos a treballar.

Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103

Mòbil: 656 880 762

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel.: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

SELECCIÓ BIBLIOGRÀFICA DE LA BIBLIOTECA MUNICIPAL "SANT JORDI" DE TORÀ

ANNA MARTÍN

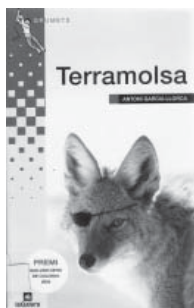

George Viamakis. **I jo, què? En Lluc i la seva germana malalta.** Sirpus, Barcelona 2004.

En Lluc és un de tants nens que tenen germans amb greus problemes de salut. Se sent sol i desconcertat perquè els pares han de dedicar la major part del seu temps a la Susi, la germana malalta. Està enfadat i ressentit, gelós i trist. De vegades intenta cridar l'atenció dels pares, i alguns

cops se n'allunya en silenci.

Aquest conte planteja un fort missatge de comprensió envers aquests nens i nenes i una eina que ajudarà els pares a entendre els sentiments dels seus fills.

Antoni Garcia Llorca. **Terramolsa.** La Galera, Barcelona 2004.

Aquesta novel·la juvenil, premi Guillem Cifre de Colonya 2004, és el setè premi que rep l'autor des que es dedica a la creació literària. La natura, la història i les llegendes són els temes que més l'inspiren.

Aquesta en concret és un exemple literari modern en la tradició d'*El llibre de les bèsties* de Ramon Llull.

Com totes les faules en què els animals parlen i representen els vicis i les virtuts humanes, Terramolsa és una paràbola del nostre moment històric: personatges tenebrosos governen el món i hi escampen mentides, por i violència. Al final, els herois es rebel·len. Potser fracassaran...

Najat El Hachmi. **Jo també sóc catalana.** Columna, Barcelona 2004.

- Jo sóc català, mama?- Quan el seu fill li formula aquesta pregunta, Najat El Hachmi no sap què contestar. L'autora va deixar el seu país, el Marroc, quan només tenia vuit anys i des de llavors viu a Catalunya. Ara, amb aquest llibre, ha decidit abordar amb profunditat i agudesia l'experiència de

ser immigrant: la llengua, la qüestió de la identitat, la religió, les dones, el sentiment de pèrdua envers el Marroc i alhora de pertinença a Catalunya, el seu país d'adopció. Amb un català impecable i ric en matisos, l'autora ens transmet l'esperança en un futur on es pugui respondre sense dificultats a la pregunta del seu fill. Un llibre fonamental per entendre con són els nous catalans del segle XXI.

Gemma Gorga i Antoni Lozano. **La cuina natural. Salut, tradició i plaer a la taula.** Ara llibres, Badalona 2004.

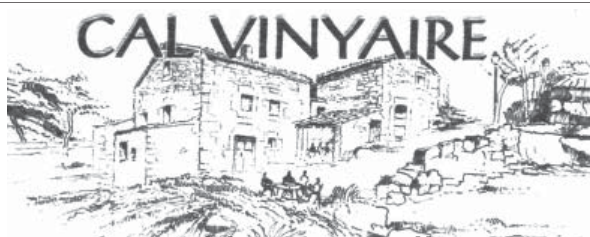
La cuina natural combina de manera equilibrada tradició, gastronomia i dietètica; és a dir, saviesa mil·lenària, plaer gustatiu i respecte pel cos. Aquest llibre vol ser un taller de cuina; un espai d'aprenentatge on el lector entri en contacte amb els

aliments que ens ofereix la terra; un lloc obert que li permeti arremangar-se i experimentar.

En aquestes pàgines trobareu molt més que una col·lecció de receptes, una manera de crear-ne. A partir d'uns coneixements bàsics aprendreu a inventar amanides, sopes, postres... L'objectiu serà entrar a la cuina sense una idea clara i sortir-ne amb un plat saborós, creatiu i sa a les mans.

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

Un tranquil
lloc d'encant rural

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322

www.calvinaire.turismerural.com

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

La M. Carme Codina, de cal Cinca, viu al cor de la plaça Major de Sanaüja, centre neuràlgic de la vila i dels seus esdeveniments; un indret fet de segles i de retalls intensos de vida de poble; un indret on s'agleva allò més genuí de l'esperit sanaüjenc. Cal Cinca fou una casa emblemàtica dins el teixit social de Sanaüja, seu del cafè del poble fins als anys 70 i que encara conserva, mig esborrades, les lletres del rètol de l'entrada, que semblen vetllar la memòria sota els porxos centenaris.

La M. Carme, procedent de cal Ventureta -la casa que regentà la fonda del poble durant anys-, és una persona que desprèn sociabilitat i entusiasme: disposada a col·laborar en qualsevol iniciativa i sempre partícip de la vida social sanaüjenca, sigui cantant

al cor parroquial, sigui participant en un concurs de pastissos. Li agrada molt la cuina -recorda especialment a la seva mare i a la seva tia de cal Mateu com a excel·lents cuineres- i ens confessa que truca sovint al programa gastronòmic "Tàpies variades" de Catalunya Ràdio.

La recepta que ens ofereix és centenària, ja que aquest exquisit fricandó -que ha preparat com a dinar de la festa de Sant Antoni-, ja l'elaborava la padrina de cal Cinca, que la transmeté a la seva jove, la Roseta, que al seu torn esdevingué la sogra de la M. Carme, que en recollí el testimoni quan entrà a la casa ja fa 43 anys. Tota una garantia, avalada per la tradició i la senzillesa de les coses ben fetes.

FRICANDÓ DE LLOM

Ingredients

Llom de dos colors (3 o 4 talls per persona) - Ceba - Patata - Farigola - Oli - Farina blanca - Aigua. Per a la maceració: Sal, oli i vinagre.

Elaboració

Es posa a macerar el llom (que pot substituir-se també per vedella) la nit abans o bé el mateix matí, amb oli, la sal corresponent i quatre gotes de vinagre, i es posa al frigorífic. Quan ens disposem a preparar-lo, mentre tenim la paella amb l'oli al foc, enfarinem els talls ben primets de llom i els posem a coure a foc lent, sense que quedin rossos.

Els talls es treuen de la paella i es reserven. Posem l'oli en una cassola on prepararem un sofregit únicament amb ceba, patata tallada a daus petits i un brot de farigola. Hi afegim el llom. S'afegeix aigua al solatge de la paella i, posteriorment, l'aigua s'afegeix a la cassola, deixant-ho coure tot una mitja hora o tres quarts.

COTO DE CAÇA INTENSIVA
ENCONILLS

RAMON PORTA
Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

UNA FOTO PER RECORDAR

DANI VIDAL

La imatge correspon a una representació d'Els Pastorets que va tenir lloc a l'escola de Massoteres per les festes de Nadal del curs de l'any 1952.

En aquella època al municipi hi havia dos col·legis: el de Massoteres i el de Palouet, que van estar oberts fins a l'any 1968. A partir d'aquell moment, els alumnes van haver de desplaçar-se a l'escola a Guissona.

A la foto surten tots els alumnes del col·legi, ja que en la representació hi van participar tots, tant els nens com les nenes, que estaven dirigits pels seus mestres, Florencio i Carme, respectivament. (Foto: Arxiu Joan Vidal Bosch).

A la part de dalt (d'esquerra a dreta):

1. Antonieta Estaragués
2. Conxita March
3. Teresa Rochés
4. Carme Argerich
5. Josep Vives
6. Ramon Codina
7. Benito Estaragués
8. Salvador Tolosa
9. Salvador March
10. Josep Tolosa
11. Rosalia Vidal
12. Mercè Tolosa

A baix (d'esquerra a dreta):

13. Pilar Vives
14. Xavier Argerich
15. Josep Codina
16. Maria Codina
17. Mercè Farré
18. Salvador Ubach
19. Marisa Mas
20. Joan Villorbina
21. Carme Vidal
22. Joan Vidal
23. Ramon Villorbina
24. Ramon Gavin
25. Asuncion Vives

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL TORÀ

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

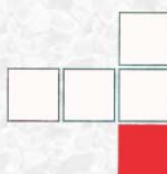
FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

- * cornises
- * plafons
- * batacons
i sostres
desmuntables

c/. Baix, 17, 2n. • 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 • Tel. Mòbil 617 283 849

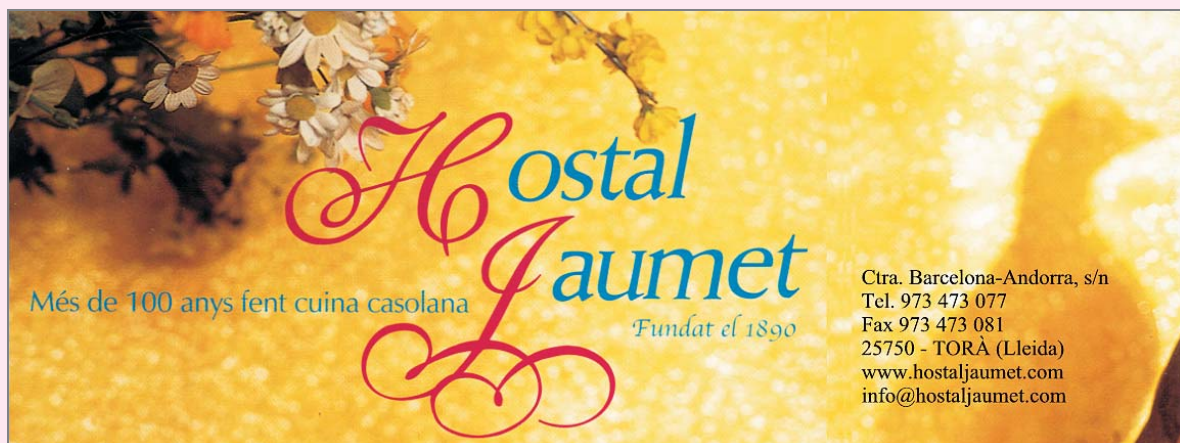

VILAMÚ SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

Pl. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net